Rantapohja

Rantapohjan KESÄLEHTI 2021

Mikko, mopo ja vapaus!

Mopo vapautti aikoinaan nuoren **Mikko Alatalon** kulkemaan. Hän ajoi mopolla Kiimingistä muun muassa Haukiputaalle Alakosken lavalle kuuntelemaan suurien tähtien, kuten **Markku Aron** ja Blues Sectionin esiintymisiä. Ouluun mennessään hän ajoi mopolla Jääliin, josta hyppäsi bussiin päästäkseen Oulun keskustaan.

–Paikallisbussi kulki vaan Jääliin saakka, hän muistelee.

Sivut 10–11

TOIMITTAJALTA

Onnellinen lähellä

Reilut 21 vuotta sitten kotipaikkakuntani vaihtui Satakunnan Jämijärveltä Oulun seudulle Kiiminkiin. Aivan ensimmäinen asia, joka hämmästytti tänne muuttaessani oli se taivaan oudon sininen ja syvä sävy meren läheisyydessä, jota en muistanut aiemmin nähneeni. Usein ajellessani töihin ja lähestyessäni Haukipudasta Jokikylän suunnalta hämmästelin tätä näkyä. Se oli upea.

Kun ajoin ensimmäistä kertaa Kiimingistä Yli-Iihin juttukeikalle, oli vastassa poronhoitoalueen rajakylti. Tilanne jäi mieleeni, samoin kuin Haipuskyläntien eli Putkosen tukkona seissyt porotokka, jonka johdosta jouduin muutaman muun autoilijan kanssa odottelemaan matkan jatkumista hyvän tovin. Oli siinä muualta muuttaneella ihmettelemistä.

Ylikiimingin Alavuotto teki minuun vaikutuksen jo ennen kuin olin päässyt edes perille varsinaiselle kylälle. Matkalla tien varren metsikkö oli paikoitellen niin kaunis ja hanki hohtava, että tuossa kohdassa nykyisin ajellessani sydän sykähtää aina ylimääräisen kerran. Alavuoton mylly ympäristöineen sekä läheinen jokivarren laavu ovat tarjoilleet maaseutua kauneimmillaan useammallakin juttureissulla.

Iin ja Yli-Iin välinen tieosuus asutuksineen sekä vieressä komeana virtaava Iijoki patoineen näyttää yhä edelleen vuosien jälkeen tunnelmalliselta ja kutsuvalta. Entäpä näkymä Yli-Iistä Kiiminkiin päin lähtiessä, kun ylittää Iijoen ja katsoo sillalta kohti Yli-Iin kirkkoa. Siinä on perinnemaisema upeimmillaan.

Jäälin Kalamäellä on ollut paikkansa sydämessäni siitä lähtien, kun ensimmäisen kerran 2000-luvun alussa löysin tieni vanhan asutuksen raunioille ja poimin paikalta viinimarjoja ja vadelmia. Mieleeni ovat jääneet myös monet makkaranpaistohetket vanhan rakennuksen kupeella.

Koitelissa Kiiminkijoen varrella taas vietettiin meidän häitämme, joten niiden kallioiden ja sen kosken kohinan merkitys on osa perheemme historiaa. Siellä on istuttu kallioilla yksin, kaksin ja yhdessä, perheen ja suvun sekä ystävien kanssa viettämässä unohtumattomia hetkiä.

Kaikella tällä haluan vain sanoa, miten paljon ainutlaatuista ja kaunista nähtävää ihan tässä lähellä on. Ei tarvitse mennä minnekään, voi vain lähteä jonnekin ja katsoa, mitä kaikkea unohtumatonta tulee eteen. Onnellinen voi olla ihan tässä lähelläkin vaan.

Teea Tunturi
teea.tunturi@rantapohja.fi

Rantapohja
Perustettu 1969. Julkaisija Rantapohja Oy. Pohjois-Suomen tilatuin 2-päiväinen paikallislehti. Paikallislehti Rantapohja on Sanomalehtien Liiton jäsenlehti.
Haukiputaan, Iin, Jäälin, Kellon, Kiimingin, Kuivaniemen, Pateniemen, Yli-Iin, Ylikiimingin paikallislehti. Ilmestyy tiistaisin ja torstaisin.

Markkinointipäällikkö Outi Koistinen 044 7147 806
Ilmoituskonsultti Sari Niiranen 044 7147 805
Tilaukset, osoitteenmuutokset Pirjo Heikkuri.....044 7147 800

Painopinnan valmistus Marko Myllylä.....044 7147 803
Sivunvalmistus Rantapohjan Oy

Paino Botnia Print Oy Kokkola 2021
ISSN-L 0358-478X
ISSN 0358-478X

Irtonumerot konttorista 1,40€/kpl

Toimittajat Auli Haapala.....040 5728 591, Tuija Järvelä-Uusitalo ... 040 5493 451, Teea Tunturi..... 040 5728 546

Toimitusjohtaja, päätoimittaja Pekka Keväjärvi..... 050 3631 063

Sähköposti uutiset toimitus@rantapohja.fi
Sähköposti ilmoitukset ilmoitukset@rantapohja.fi
Henkilökunnan sähköpostit etunimi.sukunimi@rantapohja.fi

Jakelu Posti, Kavil ja Kaleva365 Oy
Postin jakelupäivystys 0100 85160

Revontie 2, PL 15, 90831 Haukipudas
Avoinna ark. 8.30-16
Puh. 044 7147 800
www.rantapohja.fi

Metsäkoneurakointia
Ammattitaidolla
MT-FOREST OY
Vattuahontie 44, Ylikiiminki
Puh. 040 546 1188

IIN PUTKIASENNUS
LVIS
v:sta 1963
GOMAN
Puh. 0400 585 564
e-mail: iin.putkiasennus@co.inet.fi

Kesäapteekki kuntoon!
Muistathan tuotteet
hyönteisten pistoihin, auringonpolttamiin, punkkien karkoitukseen!
Muista KÄSI-DESI!
IIN APTEEKKI
Ma-pe 9-18, la 9-15, su suljettu
Puh. 045 147 6600
YLI-IIN APTEEKKI
Ma-pe 9-16.30, la-su suljettu, 22.6.-31.7. ma-pe 9-16
Puh. 045 148 4100

KESÄKUKAT MEILTÄ
• Amppelit
• Hyötykasvit
• Pensaat • Perennat
JOKIVARREN PUUTARHA
Oijärventie 1144, Yli-Olhava • P. 0400 192 142

Metsätyö Pa-Ko
PARASTA AIKAA KAATAA PIHAPUUT!
• Aitojen leikkuut
• Raivaukset
• Harvennukset
Soita ja kysy!
040 528 9405
Pa-KoSAHA
• Sahat • Raivurit
• Trimmerit • Varusteet
• Varaosat
• Huollot
STIHL

Parturi-kampaaja Hanneriina Pakkilä
KASÖÖRINKUJA 4, 91200 YLI-II
TORSTAISIN hiustenleikkaukset ILMAN AJANVARAUSTA!
MYÖS KOTIKÄYNNIT SOVITTAVISSA
Puh. 041 4364 511

Kesällä syödään kevyesti kalaa
• Grilliin • Pannuun
• Savustukseen
Palveleva kala-kauppa
H. KUHA
Iin Majakka
P. (08) 5613 200
www.kalaliikekuha.fi

ASIAKASLÄHTÖISTÄ SÄHKÖURAKOINTIA OULUN SEUDULLA
SÄHKÖ-ARTPE OY
www.sahko-artpe.fi
yli 30 vuoden kokemuksella
myynti@sahko-artpe.fi
Aki: 0456 314 350 • Heikki: 0400 493 573

Meri-Lapin Taimi Oy
www.merilapintaimi.fi
puh. 040 749 9457
Pohjoiset taimet Simosta
Viherrakentaminen, pihanhoitotyöt

JK ajoneuvolasitus
Puh. 040 727 1871 www.ajoneuvolasitus.fi

Kaivu-urakointi Tapio Hyry
Peltolantie 16, 95130 Hyryoja
Kaivinkonetyöt 15 tonnin tela-alustaisella kaivinkoneella
Metsäojitukset
Mätästykset
Puh. 0400 127 481 Korjaamo Peltolantie 14
tapio.hyry@hotmail.com

MUUTA PUU RAHAKSI
Ostamme puuta pysty- ja hankintakaupalla, erityisesti ensiharvennuksia ja koivuvaltaisia leimikoita
Ota yhteyttä ja pyydä tarjous:
Mikko Koistinen, puh. 040 6174974
mikko.koistinen@vapo.fi
www.vapo.fi
VAPO

LUOMUMAITOA & -LIHAA
Antibioottivapaasti, säilörehuttomasti, suoraan tilalta!
Maksu nyt myös kortilla
MAIDON SUORAMYYNTI ARKISIN
8.30-9.00 JA 18.00-19.00
JA VIIKONLOPPUISIN
18.00-19.00
www.oravanluomutila.fi

Tule viettämään päivää maalaismaisemassa koko perheen kanssa Lepolan Tilalle!
• Kotieläinpihalla pääset tutustumaan monenlaisiin eläimiin ja niiden elämään.
• Lepola on myös marjatila, jonne voit tulla poimimaan herkullisia mansikoita ja vadelmia.
• Lepolan Tilan omat mehiläiset hoitavat marjojen pölyttämisen ja tuottavat samalla makoisaa hunajaa.
Tervetuloa!
Avoinna: ke-su klo 10-18
ma ja ti suljettu
LEPOLAN TILA
ONKAMO
2016
Onkamonkyläntie 160 Haukipudas | 040 594 9042 | www.lepolantila.fi

Ateriasta

GRILLIIN!

MEILLÄ TEHTY! GRILLIMARINOITU JA TUORE GRILLIKYLKI

Grillaa miedolla lämmöllä molemmin puolin täysin kypsäksi.

9,80 KG

PÍRKKA

KYPSÄ MAISSI 2 KPL/400 G

Grillaa molemmin puolin 3–5 min.

2 PKT

3.- (3,75 kg)

EDULLISESTI KOKO KESÄN, ELOKUUN LOPPUUN ASTI

PALVELEVA KIIMINKILÄINEN RUOKAKAUPPA

K Supermarket

ATERIA

Tavallista parempi ruokakauppa

Terveystie 6, Kiiminki, Old Town
Palvelemme MA-LA 8-21 ja SU 9-20

omv

JÄREÄÄ RAKENTAMISTA
- VUODESTA 1963 -

MEILTÄ PIHAN KUNNOSTUKSEEN:
- Hiekat • Sorat
- Istutusmullat
- Maisemointikivet
- Murskeet

KOTIISI TOIMITETTUNA!

MAARAKENNUSALAN KOKONAISURAKOINTI
MAA-AINESTOIMITUKSET
KONE- JA KULJETUSPALVELUT

Oulun Maa- ja Vesirakennus Oy
Yrityspuistontie 11 | 90940 Jääli | FINLAND
Tel. +358 8 530 7068 | Fax +358 8 530 6679 | omv.fi

AAA Korkein luottoluokitus *Vuodesta 2016

Kuulumme Kiimingin Sora konserniin

Jatkosodan alkamisesta on 80 vuotta

■ Teea Tunturi

JATKOSOTA käytiin Suomen ja Neuvostoliiton välillä 25. kesäkuuta 1941–19. syyskuuta 1944. Neuvostoliiton hyökkäykset Suomea vastaan alkoivat 22. kesäkuuta kello 06.05, jolloin Neuvostoliitto pommitti suomalaista laivasto-osastoa merellä.

Kesäkuun 25. päivänä 1941 Neuvostoliiton ilmavoimat pommittivat Helsinkiä, Turkua ja Porvoota sekä tusinaa muuta paikkakuntaa. Näiden pommitusten ja aiempien tapahtumien perusteella eduskunnalle antamassaan tiedonannossa hallitus oli tehnyt sen johtopäätöksen, että maa oli joutunut sotatilaan.

SA-KUVA

Suomalaisia joukkoja marssimassa Kokkosalmelta Kiestinkiin elokuun alussa 1941.

KANSAN sietokyky joutui sodassa äärimmilleen, vaikka kyseessä olikin alusta alkaen enemmän hyökkäys- kuin puolustussota. Säännöstelyä tehostettiin, muun muassa keskeiset elintarvikkeet, kuten peruna ja kahvi tulivat säännöstelyn piiriin kesällä 1942.

Taistelu jatkosodassa alkoi Saksan rinnalla, mutta sodan pitkittyessä tarve irtautua taisteluista kasvoi. Menestyksekäs alku taittui pian asemasodaksi, jonka aikana sotilaat omistautuivat rintamalla erilaisille puhdetöille, osa opiskeli rintamakouluissa ja korsukyliä rakennettiin. Asemasotavaihe vaikutti suomalaisten sotilaiden mielialoihin merkittävästi. Hiljaiselo turhautti miehiä.

Jatkosotaa käytiin Suomen rintamalla samaan aikaan kuin Saksa toteutti operaatio Barbarossan nimellä tunnettua laajaa hyökkäystä Neuvostoliittoon. Suomen rintama oli jaettu saksalaisten ja suomalaisten joukkojen kesken siten, että suomalaiset olivat vastuussa eteläisestä rintamasta ja saksalaiset Lapin rintamasta.

RAUHASTA käytiin neuvotteluja läpi koko vuoden 1943, mutta sopimukseen ei päästy. Punaarmeija lopetti asemasodan suurhyökkäyksellä Karjalankannaksella 9. kesäkuuta 1944 ja kaksi viikkoa myöhemmin Maaselän suunnalla.

Neuvostoliiton elokuun 1944 lopussa antamien rauhanehtojen mukaan Suomen pitää katkaista siteensä Saksaan täysin. Eduskunta hyväksyy ehdot syyskuun alussa ja aselepo alkaa 4. syyskuuta. Saksasta irtautuminen ja saksalaisjoukkojen karkottaminen Suomesta johtaa Lapin sotaan. Lopullinen rauhansopimus allekirjoitettiin Pariisissa 1947.

Suomi menetti jatkosodassa takaisin valtaamansa alueet ja lisäksi Petsamon. Porkkalanniemi vuokrattiin 50 vuodeksi Neuvostoliitolle laivastotukikohdaksi. Sotakorvauksia tuli maksettavaksi 300 miljoonaa dollaria. Suomen menetykset olivat 58 715 kaatunutta tai kadonnutta.

Lähteet: Sotahistoria.fi, Koulukino, Wikipedia

JR 53:n pitkä taival jatkosodassa

■ Teea Tunturi

■ Rantapohjan alue

JATKOSODASSA Rantapohjan alueen miehiä taisteli eri joukko-osastoissa, mutta jalkaväkirykmentti 53 oli sellainen, jossa heitä oli merkittävän paljon. Sen III pataljoona muodostettiin Iin, Yli-Iin, Ylikiimingin ja Kuivaniemen miehistä.

Jalkaväkirykmentti 53:n yhdeksäs komppania koostui paria kolmea miestä lukuunottamatta Ylikiimingin miehistä. Näin kertoo ylikiiminkiläinen maanviljelijä **Nestori Sipola** teoksessaan Pitkä oli taival (julkaistu 1987), joka perustuu pitkälti hänen sotaaikana pitämästään yksikön sotapäiväkirjaan. Sipola itse palveli III JR 53/9:ssä taistelulähettinä koko jatkosodan ajan.

Sipola kirjoittaa, miten kesällä 1940 koulutukseen kutsuttiin monenikäisiä miehiä nostoväestä. Näitä miehiä ei useinkaan koulutettu kasarmilla, vaan heidät vietiin koulutettavaksi suoraan itärajan tuntumaan. Niinpä Sipolan osasto marssi kesällä 1940 Turjanlinnan ohi kohti Suomussalmen Kuivassalmea. Koulutuksen jälkeen heidät siirrettiin syksymmällä Hyrynsalmelle ja sieltä talven tullessa Kuusamon Kurkijärvelle. Kotilomia ei juurikaan ollut. Huhtikuuhun tullessa osalla ikäluokista koitti pääsy siviiliin, mutta epäonnisimmat eivät ehtineet olla siellä kuin parisen viikkoa, sillä silloin koitti määräys uuteen lähtöön.

SA-KUVA

Onkohan tässä syntymässä Ylikiiminkiin tuotu asevelitalo? Yksi talo sieltä tuotiin Nestori Sipolan mukaan Murtomaalle kirkon ja Karahkankylän välille Pauli Pekkalan haltuun. Kenraali Siilasvuon aloitteesta Uhtuan–Kiestingin suunnalla rakennettiin sotatoimen ohella punaisista kelohongista asevelitaloja, jotka käsittivät asuinrakennuksen, navetan ja saunan. Valmistuttuaan tälläinen asevelitalo kuljetettin aseveliyhdistyksen toiminta-alueelle pystytettäväksi ja luovutettiin sodassa haavoittuneen tai kaatuneen aseveljen perheelle asuttavaksi. Kuvassa Kenraali Siilasvuo tutustumassa asevelitalojen rakennusvaiheeseen. Uhtua, Kiestinki 1942.02.18.

KESÄKUUN 15. päivä vuonna 1941 kaikki Ylikiimingin miehet, joille oli jaettu määräys liikekannallepanosta, saapuivat Vesaisenlinnalle kello 9 aamulla. Tunnelmat olivat paikalla ristiriitaiset. Ylikiimingin miesten lisäksi Sipolan komppaniassa oli jokunen mies Kuivaniemestä ja Iistä. Ensimmäiset viikot komppania vietti Iissä, jonka jälkeen autot ottivat suunnan kohti Kuusamoa, jossa vietettiin myös juhannus.

KOMPPANIA eteni marssien kohti vanhaa rajaa, jonka ylitys sujui ilman taisteluita. Saavuttiin Kiiasvaaraan ja Tuhkalankylään, Suvannonkylään. Matkalla kohti Kananaistenkylää edestäpäin alettiin kuljettaa kaatuneita ja haavoittuneita ohi. Näillä main kaatuivat myös ensimmäiset ylikiiminkiläiset. Usean Rantapohjan alueen miehen kuolinpaikaksi onkin nimetty Sohjana, sillä joen ylitys siellä osoittautui vakavaksi paikaksi.

Haavoittuneita samalla paikalla on moninkertainen määrä kaatuneisiin verrattuna. Myös muun muassa Nestori Sipolan veli, Yrjö Sipola kaatui Sohjanan ylityksessä 31.7.1941.

SOHJANAN lisäksi Kiestinki ja Uhtua olivat monelle Rantapohjan alueen miehelle, erityisesti iiläsille, yli-iiläisille ja ylikiiminkiläisille kohtalon paikkoja. Yksistään Kiestingin motissa elo–syyskuussa kaatui kymmeniä Rantapohjan alueen miehiä. Uhtualta JR 53 siirrettiin Karjalan kannakselle, jossa se taisteli vaativissa paikoissa. Useita miehiä myös katosi jatkosodan aikana, eikä kaikkien kohtaloa saatu milloinkaan selvitettyä.

Jatkosodan jälkeen jo valmiiksi väsyneet sotajoukot lähetettiin Lapin sotaan, joka käytiin 15.9.1944–27.4.1945 välisenä aikana. JR 53 kotiutettiin 16.11.1944 mennessä, marssimalla 245–286 km matkoin Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan eri paikkakuntien kautta. III/JR53 kotiutettiin Iissä 16.11.

Rantapohjan alueen sankarihautausmailla on haudattuna yhteensä hieman alle 700 sankarivainajaa. Joitain sankarivainajia on tuotu Rantapohjan alueen sankarihautausmaihin vielä vuosikymmeniä sodan päättymisen jälkeen. Suomea lukuunottamatta mikään muu maa ei toisen maailmansodan aikaan toimittanut sankarivainajiaan oman maansa multiin.

Lähteet: Nestori Sipola: Pitkä oli taival ja Sotapolku.fi

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Jatkoa edelliseltä sivulta

TEEA TUNTURI

Sylvi Leskelä on pohtinut isänsä sota-aikaisen ruokaohjekirjasen äärellä usein sitä, millaisissa olosuhteissa muonittaja-isä ruokaa sotiville miehille laittoi.

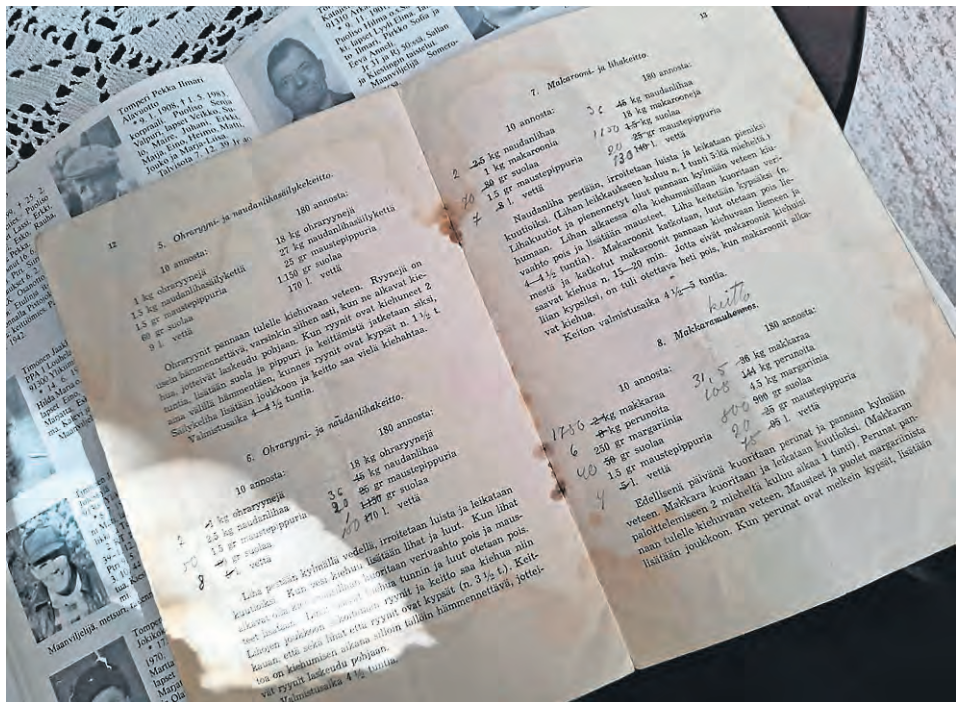
Jatkosodan aikainen ruokaohjekirjanen kertoo Sylvi Leskelän isän historiaa

■ Teea Tunturi

■ Ylikiiminki

NUORITTALAINEN Heikki Timonen (s. 5.3.1899, k. 25.2.1968) oli jatkosodassa 16.6.1941–16.2.1942. Hän oli mukana taisteluissa itjoukoissa Juntusrannan–Uhtuan suunnalla Pistojoella sekä Kiestingissä. Tehtävänään liikekannallepanon aikana hänellä oli keittiömiehen työt eli sotajoukkojen muonitus.

Heikki ja **Eeva Timosen** perheessä oli kahdeksan lasta. Timosten tytär **Sylvi Leskelä** asuu nykyään Ylikiimingin Vesalassa miehensä **Erkin** kanssa. Nuoruudesta saakka hänellä on kulkenut mukana isältään muistoksi sodasta jäänyt kirjanen “Ruoanvalmistus-ohjeet” , joka on puolustusministeriön materiaalia ja painettu vuonna 1939. Leskelä kertoo, että isän kirjanen ja hyvät keittotaidot olivat syitä, jotka saivat hänet menemään emäntäkouluun.

Makarooni-lihakeittoa, makkarakeittoa ja ohraryyni-naudanlihakeittoa. Myös naudanlihasäilykettä ja ohraryyniä laitettiin samaan keittoon sota-aikaan, kun miehille haluttiin saada ravitsevaa ruokaa.

– Isän tekemä sianlihakastike oli parasta mitä olla saattaa. Koskaan en ole itse siitä niin hyvää saanut. Tosin olen miettinyt, että onko silloin ollut nälkä se paras mauste.

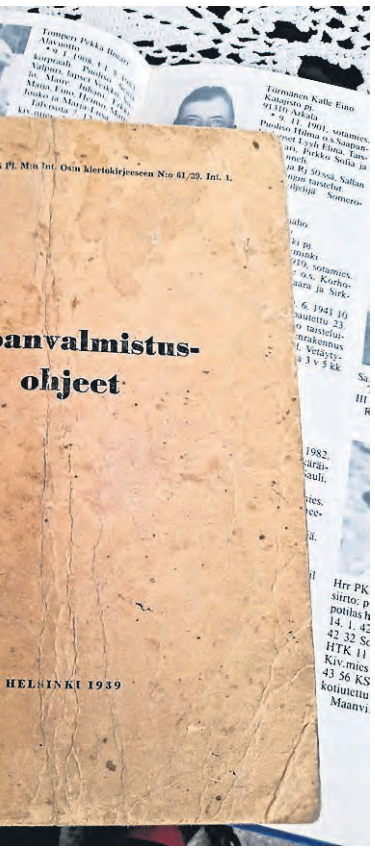
Mieleen on sianlihakastikkeen ohella jäänyt myös isän tekemät “talakkunakset”, joka oli niin jämerää puuroa, että hevosenkengästäkään ei siihen olisi jälkeä jäänyt, vaikka päälle olisi tallannut, naureskelee Leskelä.

Timonen oli tyttärensä mukaan siinä mielessä erikoinen aikakautensa mies, että hän arvosti kovasti myös sieniä ruoanlaitossa.

– Sota-ajasta isä ei muuten puhunut oikeastaan mitään, mutta ruokahommista hän tykkäsi kertoa. Isä oli rauhalllinen ja turvallisen tuntuinen mukava mies, joka viljeli maata Nuorittalla.

VARSINKIN jatkosodan loppuaikoina ruoanlaiton raaka-aineista alkoi olla pulaa ja kaikki keinot otettiin käyttöön. Leskelän hallussa olevan kirjasen ohjeista osa on kirjoitettu 180 hengelle, mutta näkyy siellä puuro-ohjeita sekä teenkeitto-ohjeetkin kymmenelle hengelle.

Ohjekirjanen neuvoo tarkoin myös esimerkiksi kaikki alkutoimenpiteet, joita

Ruoanvalmistusohjeita sota-aikaan. Kuvan yläreunassa Sylvi Leskelän isä Heikki Timonen.

Jatkosodan muonitus kohtasi lukuisia käytännön haasteita

■ Teea Tunturi

KUTEN Heikki Timosen sota-aikaisen ruokaohjekirjasen sisällöstäkin voi päätellä, jatkosodan aikaan muonitustehtävä rintamalla oli haasteellinen ja vaativa. Useiden käytännön ongelmien ohella monipuolinen ruokavalio oli vain haave. Ruoka muuttui yksitoikkoiseksi ja annoksia jouduttiin supistamaan. Suomesta löytyy kovin vähän kirjallisuutta, jossa rintamamuonitusta olisi käsitelty, mutta **Anneli Pranttilan** väitöskirja paneutuu muonitukseen ja sen ongelmiin.

VAIKEIN tilanne sotajoukkojen muonituksessa kohdattiin talvella 1941–1942, eli juuri silloin, kun nuorittalainen Timonen oli mukana sodassa keittiömiehenä. Tilanteen vaikeutta kuvaa se, että noihin aikoihin suurin osa sairaalahoitoa vaatineista puutossairaustapauksista tuli ilmi. Kokonaisuudessa tapauksia esiintyi kuitenkin vain runsaat 300.

Jatkosodan aikaan Suomen oma elintarviketuotanto pienentyi ja ulkomaankauppa tyrehtyi. Tuonti lähinnä Saksasta ja sen vaikutuspiiriin kuuluvista maista sekä saksalaismuonitus pelasti suomalaiset nälältä.

Ruoka-annokset oli laskettu vanhojen reserviläisten tarpeen mukaan, eikä se näin ollen riittänyt täyttämään nuorimpien energiantarvetta. Vetäytymisvaiheessa menetettiin paljon kalustoa ja elintarvikkeita, jolloin muonitustaso laski.

RINTAMAMIEHET kohensivat itse ruokatilannettaan monipuolisella tuotantotoiminnalla rintamalla ja sotasaaliilla. He hankkivat "vapaa-ajallaan" muonan oheen lisäksi metsästäen ja kalastaen sekä palstaviljelmillä. Monet miehet saivat myös runsaita kotipaketteja. Muonan ohessa käytetyt elintarvikkeet lisäsivät ravintoaineiden saantia. Käytännön ongelmia pyrittiin korjaamaan rintamamiesten omalla ammattitaidolla: rakentaen kellareita, kaivoja, uuneja ja valmistamalla välineitä puusta. Keittäjien koulutus kohensi ruoanvalmistustaitoa ja siisteyttä. Myös Lotat tekivät arvokasta työtä muonituksessa.

> Jatkosodan aikaan Suomen oma elintarviketuotanto pienentyi ja ulkomaankauppa tyrehtyi. Tuonti lähinnä Saksasta ja sen vaikutuspiiriin kuuluvista maista sekä saksalaismuonitus pelasti suomalaiset nälältä."

Pranttila toteaa, että puutteistaan huolimatta muonitus näyttää täyttäneen tehtävänsä ja onnistuneen pitämään rintamamiehet taistelukelpoisina ja -tahtoisina eikä puutossairauksia tai epidemioita esiintynyt laajasti.

SA-KUVA

Ruokailu hyökkäyksen torjumisen jälkeen jatkosodan aikaan.

SA-KUVA

Suomen itäisin ruokajono, Ilomantsin Mökkivaaran kylässä heinäkuussa 1941.

> Sota-ajasta isä ei muuten puhunut oikeastaan mitään, mutta ruokahommista hän tykkäsi kertoa."

on tehtävä, jotta soppatykillä päästään ruokaa laittamaan.

– Tokihan täältä löytyy hernesoppaohje. Sitten on myös erikoisia keittojen ohjeita, joissa vaikkapa ohraryynien sekaan on lisätty säilykelihaa.

Isältään jäänyttä kirjasta selatessa tulee Sylvi Leskelä ei voi olla miettimättä, millaisissa olosuhteissa ja maisemissa näitä ruokia on laitettu ja millaisia tarvikkeita silloin on käytössä ollut.

Kirjasessa oleviin ohjeisiin on tehty matkan varrella lyijykynällä muutoksia ja esimerkiksi hernemuhennoksen ohjeista on margariini vedetty kokonaan yli. Myös eri ainesosien määrää on pienennetty, vaikka ruokittavien määrä on säilytetty ennallaan.

Ohjeissa on esitetty laskelma, että 10 miestä kuorii 144 kiloa perunoita neljässä tunnissa.

Sylvi Leskelä pohtii yhdessä miehensä Erkin kanssa, että muonittajalla on varmasti ollut itselläänkin huoli siitä, mistä ruoka sotajoukoille saadaan.

Ruuan toimittaminen perille saakka ei varmasti ollut sotatoimien keskellä kovin yksinkertaista, sillä tietkin olivat suurimmalta osin todella huonokuntoisia.

Erikoishammasteknikko
PETRI HEIKKINEN
EHT
• Proteesit • Implanttiprotetiikka
• Pohjaukset • Veteraanien KELA-korvaus
• Korjaukset • NYT myös rahoituksella
Rautatienkatu 10, 90100 Oulu - p. 0400 272 560 - www.veliheikkinen.fi

HAUKIPUTAAN SÄHKÖOSUUSKUNTA
Tarvikemyynti
Mikko Teräs 044-7512 615
Asennustyöt
asennus@hso.fi
Martinniementie 31 Ma-Pe 7.00-15.30
www.hso.fi 08-561 2600

Kiinteistönvälitys
Vuokravälitys
Kaupanvahvistus
Oikeudelliset asiakirjat: mm. edunvalvontavaltuutus
Jonna Kurvinen
0400 330 470
LKV, kaupanvahvistaja
Jonna LKV
ASUNTOKAUPPAA & ASIAKIRJOJA
www.rantapohja.fi

VM-TEAM OY
HUOLLAMME/ KORJAAMME
• Mönkijät • Moottorikelkat
• Mopot • Pienkoneet
• Kaikki muutkin härvelit
OSTAMME PURKUUN
• Moottorikelkat
• Mönkijät
• Moottoripyörät
• Muita koneella käyviä vekottimia
MOOTTORIKELKKA-PURKAAMO
VM-TEAM OY
Hallitie 1, 90940 JÄÄLI
Puh. (08) 816 7371,
0400 587 801

SIRIUS HAMMASKLINIKKA
PARASTA HAMMASHOITOA. PAIKALLISESTI.
Pieni ja rauhallinen vastaanotto.
Ei toimistomaksua.
Tervetuloa!
Isokatu 26, Oulu
TIMO KOLMONEN
erikoishammaslääkäri
JANI ARO
hammaslääkäri
Ajanvaraus
044 533 4000
www.hammas-sirius.fi
Hammasimplantit laadukkaasti.
Keraamiset paikat yhdellä käynnillä.

Rantapohja
paikallisista raaka-aineista.

AUTTAVA YHTEISÖ

Oululainen.
Haluatko hyvää henkeä naapurustoosi?

Tule mukaan Auttava yhteisö -hankkeeseen ja julista asuintalosi tai naapurustosi Auttavaksi yhteisöksi! Auttavassa yhteisössä otetaan toiset huomioon, keskustellaan avoimesti ja autetaan naapureita. Pian teilläkin tervehditään naapureita. Avun saaminen ja pyytäminen helpottuu, kun siihen on lupa. Herätä hyvä henki naapurustossasi!

Näin pääsette mukaan:

1. Ilmoittaudu hanketyöntekijälle yhdyshenkilöksi. Saatte opastusta ja valmiin materiaalin toiminnan aloittamiseksi.
2. Kokoontukaa materiaalin kanssa keskustelemaan Auttavan yhteisön periaatteista.

Hyvällä mielellä ei ole hintaa.
Ilmoittaudu jo tänään!

Maiju Teeriaho, Oulun kaupunki
p. 040 646 2719, maiju.teeriaho@ouka.fi
Lue lisää: **www.ouka.fi/auttavayhteiso**

OULU Oulu Capital of Northern Scandinavia Ympäristöministeriö Miljöministeriet

PUTAAN PULLA

POHJOISEN OMINTA

Leivottu Martinniemen kylässä

SEHÄN ON RIESKA!

Leipomomyymälä ja kahvio
ma–to 7.30–16.30, pe 7.30–17.00, la suljettu

Maittava keittolounas ja Putaan Pullan leipäpöytä + kahvi & pulla
ma–pe klo 10–14

Verstasmutka 3, 90850 Martinniemi
puh. 08 563 8700

WWW.PUTAANPULLA.FI / PUTAANPULLA

Luontopiha kuhisee elämää

■ Sirpa Laurila

■ Rantapohja

LUONNON monimuotoisuuden väheneminen ja uhkaava lajikato on saanut monet pihan omistajat miettimään, miten omasta puutarhasta voisi rakentaa paremman paikan myös pörriäisille, linnuille ja muille eläimille. Tällä hetkellä luontopihasta innostuvat yhä useammat. Mistä kannattaisi lähteä liikkeelle luontopihan suunnittelussa?

Nurmikko on usein puutarhan näkyvin osa ja monen mielestä siististi leikattu viheriö on ilo silmälle. Sitä se ei ole kuitenkaan luonnon kannalta. Lyhyeksi leikattu nurmi on käytännössä erämaata esimerkiksi ravintoa tai jälkeläisten kasvupaikkaa etsiville hyönteisille.

Nurmikko on kuitenkin erittäin helposti muutettavissa. Ruohonleikkurin kanssa liikkuessa voi jättää osan pihasta leikkaamatta. Rohkeimmat eivät välitä naapureiden paheksunnasta, vaan leikkaavat vain kulkureitit jättäen loput rehottamaan. Ruohonleikkurilla voi myös muotoilla nurmialueille erilaisia kuvioita, jotka saavat sitten jäädä kasvamaan.

ENSIKSI kannattaa katsoa, mitä kasvamaan jätetty nurmikko puskee esiin. Yllätys voi olla iloinen, kun luonnonkukkien siemenet itävät. Tai sitten paikalla voi rehottaa vain nurmiheinien vihreä viidakko. Kukkia haluavat voivat silloin poistaa pintamaata ja kylvää paikalle niittykukkien siemeniä tai vaikka apiloita.

Maamme mustikkasato on pääosin kimalaisten varassa. Myös puutarhan marjakasvit hyötyvät runsaasta kimalaiskannasta. Tässä peltokimalaiset hoitelevat hunajamarjan pölytystä.

> Luontopihan periaatteilla omaa puutarhaa hoidettaessa voi nauttia paitsi monipuolisesta elämästä pihalla, myös siitä tiedosta, että pörriäisten suojelu on osa tulevaisuuden ruokahuoltoa.”

Samalla kannattaa unohtaa perinteinen ajattelu rikkaruohoista. Monen inhokit leskenlehti, voikukka ja nokkonen ovat useille perhos- ja hyönteislajille korvaamattomia ravintolähteitä. Niiden voi antaa rauhassa kasvaa puutarhan syrjäisemmissä kolkissa tai huolehtia siitä, että siementen kypsyessä kasvuston yli ajetaan leikkurilla.

PERENNAT eli monivuotiset puutarhakukat ovat monelle hyönteislajille tärkeä ravinnonlähde. Nyrkkisääntönä voisi sanoa, että kuta pidemmälle jalostettu ja kerrottu kukka, sen vähemmän mettä ravinnoksi pörriäisille. Siksi kukkapenkeissä kannattaa suosia vanhoja, perinteisiä suomalaisia perennalajikkeita. Penkki kannattaa suunnitella niin, että kukkivia kasveja riittää aikaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn. Erityisesti kevätkukkijat ovat pörriäisille tärkeitä.

Perinteisiä perennoja ja myös suomalaisia luonnonkukkia taimina löytyy Oulun seudulla esimerkiksi Oulujoen taimistolta tai Särkän perennataimistolta Raahen Saloisista. Perinnelajeja voi kasvattaa myös siemenestä, mm. Maatiaisella ja Hyötykasviyhdistyksellä on laaja perinteisten perennojen siementarjonta.

Luontopihaan sopivia kasveja

Puita ja pensaita:
– koivun, kuusen ja männyn ohella pajut, pihlaja, lepät, haapa, kataja
– perinneruusut, esim. juhannusruusu, valamonruusu, koiranruusu, metsäruusu
– perinteiset pihasyreenit, jasmikkeet, kuusamat

Perennoita:
– maksaruohot, esim. kaukasian-, kelta- ja neidonmaksaruoho
– etelänruusuruoho, hopeahärkki, jalokallioinen
– neilikat, mm. keto-, harja- ja sulkaneilikka
– purppurapunalatva, syyshohdekukka, kesäpäivänhattu
– malvat, ruusunätkelmä, tarhaillakko, palavarakkaus
– suopayrtti, sinilatva, aitoukonhattu, lehtoakileija

Yksivuotisia kukkia ja yrttejä:
– unikot, kosmoskukat, krassit
– kehäkukat, auringonkukat, ruiskaunokki, tuoksuherneet
– samettikukat, tarhapetunia, tarhalobelia
– mintut, laventeli, mäkimeirami, timjami

Monet luonnonkukat ovat myös harkinnan arvoisia pihakasveja, esim. puna- ja valkoapila, metsäkurjenpolvi, puna-ailakki, siankärsämö, pietaryrtti, mäkitervakko ja rantakukka.

SIRPA LAURILA

Perennapenkin kevätkukkijat houkuttelevat hyönteisiä. Kaukasianpitkäpalko on avannut mesibaarin nokkosperhoselle.

Yksivuotisissa kukissa on myös paljon hyviä pörriäiskasveja. Taimitarhalla vieraillessa voi kysellä, mitä niistä henkilökunta suosittelee hankittavaksi. Yksivuotisia kukkia voi myös itse kasvattaa siemenestä. Tälle kesälle eivät pitkän esikasvatusajan vaativat lajit enää ehdi, mutta onneksi valikoimissa on paljon nopeakasvuisia, suoraan kasvupaikalle kylvettäviä lajeja. Myös monet yrtit ovat varsinaisia hyönteismagneetteja!

PIHAN pensaat ja puut muodostavat puutarhahuoneen seinät. Ne toimivat tuulensuojana ja ovat suurikokoisina tärkeä esteettinen elementti puutarhan suunnittelussa. Luontopihaan hankittavien pensaiden ja puiden suhteen pätee sama sääntö kuin perennoissa: kannattaa suosia perinteisiä suomalaisia lajeja.

Erityisen tärkeitä ovat keväällä kukkivat lajit, jotka tarjoavat ravintoa mm. talvihorroksesta heräävälle ja pesintää suunnitteleville kimalaisnaaraille. Loistavia ravinnonlähteitä ovat erilaiset suomalaiset pajut. Niitä on hyljeksitty ihan turhaan. Upea kevätkukinta, kauniin vihreät lehdet, nopeakasvuisuus ja sitkeys tekevät niistä harkinnan arvoisia pihakasveja.

VIIMEISIN luontopihatrendi on lahopuutarha. Siinä jätetään piha-alueen kaatuneet puut ja irronneet oksat joko kokonaan tai osittain lahoamaan paikalleen. Pian lahopuiden pinnalle alkaa kasvaa erilaisia sammaleita, jäkäliä ja kääpiä. Kääpien itiöemiä ja lahoavaa puuta asuttavat taas monenlaiset kovakuoriaiset, perhoset, kärpäset ja muut hyönteiset. Ne houkuttelevat paikalle tikkoja ruokailemaan ja naputtelemaan pesäkoloja. Valmiita koloja hyödyntävät myöhemmin esimerkiksi tiaiset.

Jos omalla pihalla ei ole sopivia suuria puita lahopuutarhaa varten, myös risut voi hyödyntää hyönteisten iloksi. Kahden tolpparivin väliin voi kantaa siivouksien yhteydessä pihalta löytyvät oksat, risut ja korret ja rakentaa näin hitaasti lahoavaa risuaitaa. Moni on myös innostunut rakentamaan omalle pihalle hyönteishotellin, jossa voi seurata pistiäisten pesärakennuspuuhia.

Pihan kasvillisuuden muokkaamisella saadaan pian aikaan eliöstön monipuolistuminen alueella. Kun sopivia ravintokasveja on paikalla, niiden perässä tulevat perhoset, kukkakärpäset, kimalaiset ja monet muut hyönteislajit. Hyönteisten myötä paikalle ilmaantuvat linnut, siilit, sisiliskot ja sammakot.

Lintujen ystävä voi houkutella siivekkäitä pihalleen huolehtimalla talviruokinnasta ja ripustamalla pihapuihin pesäpönttöjä. Jokaisella lintulajilla on omat vaatimuksensa pöntön suhteen. Valmiita pönttöjä voi ostaa esim. rautakaupoista, mutta sellaisen voi hyvin rakentaa itsekin. Hyviä ohjeita löytyy esim. lintuharrastusjärjestö Birdlifen sivuilta www.birdlife.fi/lintuharrastus/linnunpontot/mallit-ja-mitat/

Lintujen ohella pönttöjä voi rakentaa kimalaisille. Hyvä ohjeistus löytyy esimerkiksi Yle Areenassa nähtävillä olevasta Strömsön puutarhaillasta https://areena.yle.fi/1-50406117

RANTAPOHJAN ilmestymisalueella eletään pääosin hyvin maaseutumaisissa olosuhteissa. Joku voi helposti ajatella, että luonnon monimuotoisuus on täällä itsestään selvää. Näin ei kuitenkaan ole. Metsiä on hoidettu pitkään niin, että on suosittu tiettyjä puulajeja ja poistettu lahopuut. Maanviljelyn tehostumisen myötä monet pelto-ojat ja niiden vierukset ovat kadonneet maisemasta. Lampaiden ja lehmien entiset laidunmaat ovat hävinneet. Samalla ovat kadonneet myös monet niityillä ja ojanvarsilla ennen rehottaneet kasvilajit ja niistä riippuvaiset hyönteiset.

Luontopihan periaatteilla omaa puutarhaa hoidettaessa voi nauttia paitsi monipuolisesta elämästä pihalla, myös siitä tiedosta, että pörriäisten suojelu on osa tulevaisuuden ruokahuoltoa. Jos pölyttäjät katoavat, katoaa myös moni perinteinen ravintokasvi ihmisen ruokalautaselta.

Ojat, purot ja kosteikot houkuttelevat pihaan sammakoita ja vesihyönteisiä, kuten vesimittareita.

Lahopuusta voi olla hyötyä myös ihmiselle. Tämän koivun kyljessä kasvava pakurikääpä on varsinaista superfoodia.

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
HANNA JUOLA
050 354 7726
Erikoishammasteknikon palvelut kotiin ja hoitolaitoksiin
Kokoproteesit, pohjaukset ja korjaukset
KotiHammas
Sälpäkuja 8, Rusko, OULU

mielikuvia.fi
mieliKuvia
Palvelee
ma-ke 10-17
Muina aikoina sopimuksen mukaan
045 610 0437
sari@mielikuvia.fi
passikuvat, potretit
asuntokuvaukset
kuvasta kuvat
kuvien korjailu
Tule käymään!
Revontie 2 Haukipudas

MARJUT HANHELA
LAKIASIAINTOIMISTO
Pakkahuoneenkatu 5 B 14, Oulu
+ 358 40 715 7407
toimisto@marjuthanhela.fi
www.marjuthanhela.fi

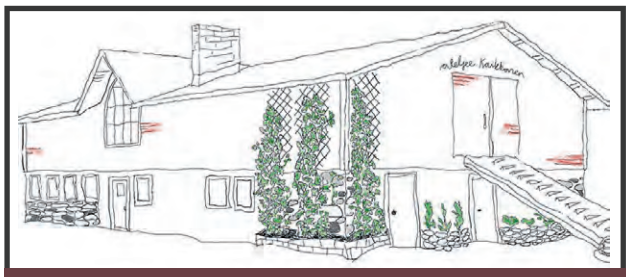
SÄHKÖTYÖT
044 577 5821
www.sahkomiesoulu.fi

optikko DUO

Revontie 10 90830 Haukipudas
p. 08 - 5566811

ATELJEE-GALLERIA KAIKKOSEN

KESÄNÄYTTELY

Sampo Kaikkonen & Suvi Mannonen

Muhoksentie 750, Ylikiiminki 16.7.–8.8. pe-su klo 12–17

www.galleriakaikkonen.fi

NOKIKOLARI Nuohous Lämsä

Nuohouspalvelut Oulun alueella takuulla reiluimpaan hintaan!

- Tulisijojen ja savuhormien nuohoukset
- Lämmityskattiloiden puhdistukset
- Kuntoarviot
- Neuvot tulisijojen energiatehokkaaseen käyttöön

044 3293 881 ari@nuohouslamsa.fi www.nuohouslamsa.fi

OULU | HAUKIPUDAS | KIIMINKI | JÄÄLI | II

Suomen puutakkatukku

Puutakat ja –hellat, pellettitakat edullisesti meiltä!

Puhaltavat takat siirtävät lämmön tehokkaasti.

KYSY LISÄÄ! 0400 585 154 www.mirana.fi

KT ServiceOy

- Hitsaus- ja asennustyöt, erikoishitsaukset
- Lasituspalvelu: myynti ja asennus
- Nurmikonleikkuut
- Toimitilasiivoukset
- Kysy muista palveluistamme!

Puh. 040 529 0537

info@kylatalkkariservice.fi • www.kylatalkkariservice.fi

Swipe tuotemyynti ja esittelyt

HOMCARE IMPROVING LIFE

- **Kirsi Pulli** Jääli-Kiiminki..... **0400 888 431** www.homcare.fi/kirsipulli
- **Katja Lotvonen** Kiiminki..... **044 554 4421** www.homcare.fi/katjalotvonen
- **Anu Rautakoski** Ylikiiminki.... **044 276 6088** www.homcare.fi/anurautakoski
- **Eeva Jurvakainen** Ii..... **040 568 8277** www.homcare.fi/eevajurvakainen
- **Sari Pahkala** Yli-Ii..... **0400 187 241** www.homcare.fi/saripahkala

Mikko ja Jaska melomassa joskus 80-luvulla. Kajakkimelonta on viime vuosina jäänyt, eikä Alatalolla enää ole mökkiäkään Kiiminkijokivarressa, mutta jos hän saisi hypätä veneeseen Kiiminkijoelle menneitä muistelemaan, hän ottaisi mukaansa ehdottomasti nuoruuden ystävänsä Heikki Saarelan ja Pentti Mannisen, joka sai houkuteltua hänet myöhempinä vuosina mukaan politiikkaan. Miesten kanssa juttua riittäisi eri vuosikymmeniltä niin musiikista kuin maaseudun tilanteestakin.

Kiiminkijoki koskineen on Mikko

- Teea Tunturi
- Kiiminki
- Tampere
- Kuivaniemi

KUN Mikko Alatalo vietti lapsuuttaan ja nuoruuttaan Kiimingin Alakylällä, oli aika hyvin erilainen, kuin nyt vuosikymmeniä myöhemmin, miehen ollessa 70-vuotias. Edelleen kuitenkin Kiiminkijoki halkoo vapaana hänen kotiseutujaan kuljettaen mukanaan tuhansien ja taas tuhansien ihmisten muistoja menneiltä vuosilta ja huuhtoen mennessään nyt rannalla istuvien murheet sekä jakaen ilot.

ALATALO MUISTELEE kaihoten niitä aamuja, jolloin hän 80-luvulla Käpykosken kesämökkinsä rannasta nousi kajakkiin ja lintujen siivittämänä, kukkien ja metsän sekä puhtaan veden tuoksussa meloi joen rauhallisuudessa, naapurien vilkuttaessa mökkirannoistaan.

– Se hetki, kun kosken kohina alkoi kuulua korviini oli jotain uskomatonta. Joki avautui minulle noilla reissuilla uudelleen.

Hän meloi tuolloin joella usein myös omien poikiensa kanssa ja kävi laskemassa sen koskia. Rakkaimmaksi Alatalo nimeää Koitelinkosket, jossa pystyy harjoittelemaan koskenlaskua, mutta usein hän meloi poikineen Alakylältä Haukiputaan Asemakylälle ja joskus jopa Ylikiimingistä Alakylälle saakka läpi useiden koskien ja suvantojen. Koitelin tenhoa lisäävät myös muistot nuoruuden ensimmäisistä riiureissuista tyttöjen kanssa ikiaikaisille kallioille istuskelemaan.

Kiiminkijoen lehtomaisuus ja koskemattomuus kiehtovat edelleen Alataloa, ja hän onkin seurannut hyvin huolestuneena Oulun kaupungin aikeita heikentää suojellun joen vedenlaatua pumppaamalla itselleen varavettä Viinivaarasta.

– Toivottavasti tämä suunnitelma ei toteudu. Joki vapaana ja suojeltuna on niin hieno.

NUORUUSMUISTOISSA Kiiminkijoki vilahtelee Alatalo puheissa niin uimapaikkana kuin talvisena alustana laskettelulle jyrkällä jokitörmällä. Kaikki harrastukset lapsuuden joella eivät kuitenkaan olleet vanhempien mieleen.

– Siitä äiti ei oikein pitänyt, kun kävimme uiton aikaan pöllisumissa hyppelemässä. Olihan se varmasti vaarallista.

Joella vietetyn ajan ohella kaikenlainen yksilöurheilu oli Kiimingissä vietettyinä vuosina Alatalon mieleen. Pentti Nikulan innostamana hypättiin seivästä, Pauli Nevalan vuoksi heitettiin keihästä ja talvella luisteltiin paljon.

– Isä teki minulle notkeasta haavasta seipään, jolla siinä meidän kodin taakse raivatulla kentällä sitten hypittiin. Ei ollut bambusaati lasikuituseipäitä saatavilla.

Mikko musisoi Kiimingin keskikoulussa vuonna 1963.

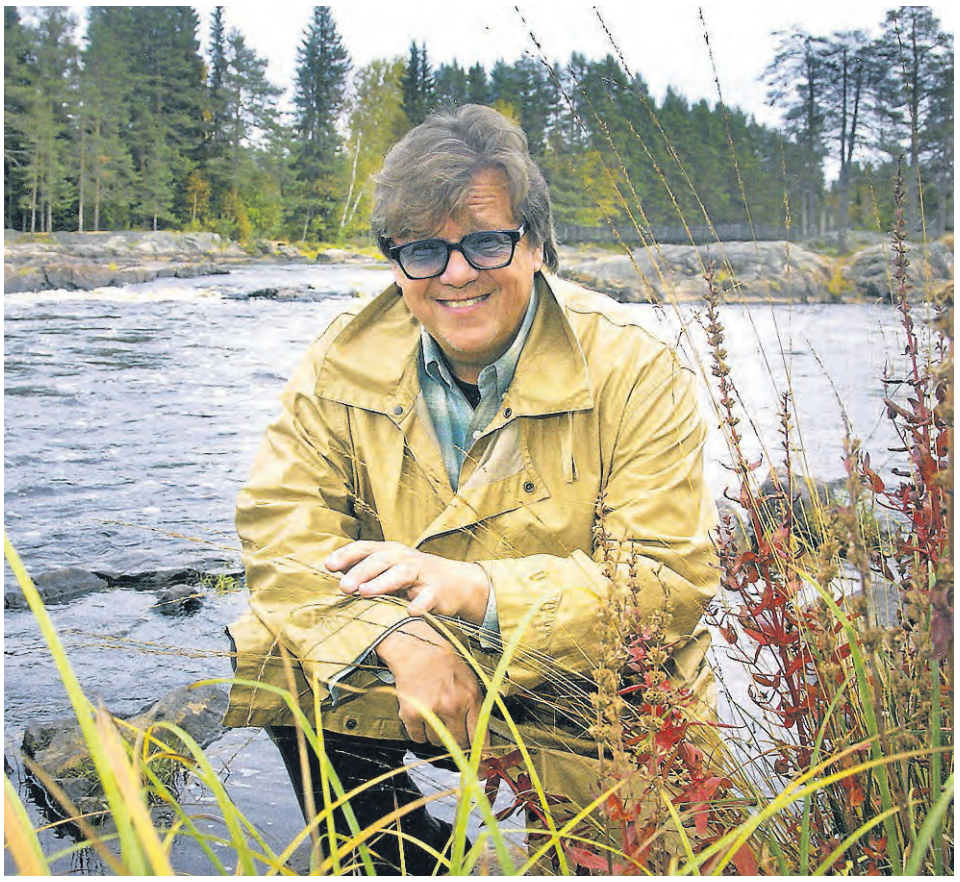
Mikon isä rakensi pojalleen myös radioantennin, jolla hän pystyi kuuntelemaan ruotsin- ja englanninkielistä musiikkia. Vaikutuksen teki paitsi Beatles myös erityisesti The Kinks kappaleellaan You Really Got Me.

– Kiimingin seurakunnan Tuhlaajapoika-esityksessä lauloin 15-vuotiaana tuhlaajapojan roolin. Se oli osuva rooli, sillä koko matkan halki elämäni olen aina ollut tuhlaajapoika ja ajatellut, että raha on vain väline kokea elämyksiä reissuilla ja elämässä yleensä.

Vuonna 1968 Kiimingin Lions Clubin kustantama matka Dallasiin sai Alatalon ihastumaan kantrimusiikkiin. **Bob Dylan** kolahti nuoreen mieheen samoin kuin kovaa ja korkealta laulava **Stevie Winwood**.

Musiikin lisäksi Alatalo on aina ollut hyvin kiinnostunut kirjallisuudesta Pohjoisen kirjailijat Kalle Päätalo ja Pentti Haanpää ovat olleet hänelle Mika Waltarin tavoin tärkeitä jo nuoruudessa.

– **Eeva Kilven** ruonoja luin paljon, kuten monia muita suomalaisia runoilijoita. Nyt asun Pispalassa parin sadan metrin päässä **Juicelle** je minulle tärkeän runoilijan, **Lauri Viidan** kotitalosta, Alatalo mainitsee.

Koitelilla on aina paikkansa Mikko Alatalon sydämessä. Sieltä muistojen joukkoon kipuavat nuoruuden riiuureissut sekä myöhemmin omien lasten kanssa melonta kosken kuohuissa. Kiiminkijoki äänineen ja tuoksuineen palaa mieleen taaksepäin katsoessa. Kun kaiho kotiseudulle iskee, Alatalo kiipeää Pispalassa Pyykkipuistoon ja suuntaa katseensa kohti Pyhäjärveä. Eteen avautuva järvimaisema rauhoittaa.

Alatalon sielunmaisemaa

KOULUVUOSISTAAN Alakylän koululla hän kertoo, että ei varmastikaan ollut se helpoin oppilas.

– Olin uskoakseni aika turhauttava tyyppi, ylivilkas lapsi, jonka aika kävi pitkäksi, jos tekemistä ei ollut. Opettajaani **Hilkka Alilaa** muistelen lämmöllä, sillä häneltä sain aina ekstratehtäviä, jotta pysyisin rauhallisena. Ystävystyin noina vuosina hänen poikansa **Ilkka Alilan** kanssa.

Kun neljäs luokka oli Alatalon osalta kahlattu loppuun, kävi niin onnellisesti, että samaan aikaan Kiiminkiin perustettiin oppikoulu, jonne hän siirtyi. Kiimingissä bändiuraansakin aloitteleva Mikko piti muille oppilaille folk clubia sekä veti yhteislauluja.

– Sieltä se toisten laulattaminen on saanut alkunsa.

Oppikoulun jälkeen opintie kulki Tuiran yhteiskoulun lukioon ja sitä kautta kohti Tamperetta ja viestinnän opintoja.

Kävi kuitenkin niin, että musiikkimaailma vei mennessään ja miehen pitkä musiikillinen ura on osa suomalaisen musiikin ikivihreää historiaa.

Mukaan vuosikymmeniin mahtuvat myös vuodet tv-toimittajana ja kansanedustajana.

URANSA ja elämänsä yhtenä huippuvuotena Alatalo pitää vuotta 1978, jolloin musiikkiuraa veivät eteenpäin niin Siirtomaasuomen laulut kuin Syksyn sävelen voitto. 1990-luku kokonaisuudessaan puolestaan oli hänen mukaansa surkeaa aikaa, jolloin vastassa oli ensimmäisen vaimon, Marjan, kuolema sekä se, ettei kukaan oikeastaan halunnut kuunnella hänen musiikkiaan.

Uusi vaimo **Seija Alatalo** ja oma levy-yhtiö yhdessä **Joel Hallikaisen** kanssa toivat kuitenkin uskoa elämään, ja uudelle vuosituhannelle mies pääsi uusin voimin.

Tuotteliaan miehen viimeisin julkaisu, 70-vuotisjuhlan kunniaksi ilmestynyt 10 cd:n boksi "(Mikko Alatalo –) Suomalainen reissupoika" julkaistiin tämän vuoden toukokuussa.

Mukana on siis lähes kolmasosa Alatalon yli 700 laulun levytuotannosta rokista kantriin ja lastenlauluihin sekä Siirtomaasuomilauluista lähiölauluihin.

ALATALON JUURET ovat syvällä Kiimingin maaperässä.

Monissa jutuissa Mikon syntymäpaikaksi on merkitty Kiiminki. Tarkalleen ottaen tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa.

Antaapa Mikko Alatalon äidin kälyn **Irma Soinin** kertoa:

"Mikko Alatalon syntymäkunta on Kuivaniemi ja hän on myös asunut siellä vauvavuosinaan. Mikko Alatalon äiti **Liisa** (s. **Soini**) ja isä **Jaakko "Jaska" Alatalo** tapasivat toisensa Kiimingissä, missä kuivaniemeläinen Liisa oli töissä kotiompelijattarena. Parin rakkaus syttyi Alakylän nuorisoseuran Toivolan parketilla.

Kun ompelutyöt päättyivät, Liisa palasi kotipitäjäänsä, mutta perässä tuli valintansa tehnyt Jaska Alatalo. Pari asui Liisan kotona ja Jaska työskenteli tovin kuivaniemeläisen autoilijan **Jukka Siiran** apumiehenä.

LIISAN KOTITALO oli Kuivaniemen asemakylällä. Kun synnytyksen aika lähestyi, tuleva äiti sai passituksen nousta junaan ja matkustaa Ouluun, sillä pian syntyvä vauva pitäisi synnyttää keisarinleikkauksella eikä paikallisen kätilön apu riittäisi. Niin tapahtui. Liisa-äiti palasi poikavauvansa kanssa Kuivaniemelle, sillä siinä vaiheessa perheen oma koti ei ollut vielä valmis.

Alatalon perheen tulevan kodin rakennuspuut hakattiin Liisan kotitilan metsistä ja ajettiin sieltä Kiiminkiin.

Oma koti valmistui aikanaan, ja kenties Mikon 2-vuotispäiviä juhlittiin jo Kiimingissä.

– Kyllä Irma-täti on oikeassa. Ensimmäisen elinvuoteni asuin Kuivaniemellä, Alatalo vahvistaa.

OOKKO NÄÄ VERTAILLU HINTOJA?

Tuuppa käymään niin katotaan yhessä!

Woodex Aqua Wood oil
70,00
9 l

Panu näytepurkki
5,00
0,45 l
max. 2 kpl/asiakas

ULKOMAALIPÄIVÄ 28.5.

- Grillissä paistuu makkarat ja perheen pienimmät ottavat osaa piirustuskilpailuun.
- Kahvitarjoilu
- Asiantuntijamme auttavat sinua ulkomaaliasioissa!

Värisilmä Haukipudas 40 VUOTTA

- Synttärikesä täynnä säpinää ja säpäköitä hintoja
- Seuraa meitä facebookissa Värisilmä Haukipudas ja instagramissa @varisilmahaukipudas
- Osallistu kilpailuun instagramissa ja voita ulkomaalit!

TERASSITANSSIT! Voita Arttu Wiskari keikalle omalle pihallesi

Lue lisää:
www.varisilma.fi/terassitanssit

ARVONTA vähintään 9 litran ulkomaalin ostajalle. VOITA FATBIKE!

Värisilmä Haukipudas
Revontie 15, 90830 HAUKIPUDAS
P. 08 5471 561
haukipudas@varisilma.fi
www.varisilmahaukipudas.fi

Sävylä Ulkomaalien värisuunnittelu
TUNNETILA Sisustuspalvelu
Värisilmä PRO Ammattilaispalvelu
MAALITOHTORI® Tikkurila

Sisustajantori Paljetie 5, Oulu. 010 633 8880 Lakeustalo Liminganraitti 10C, Liminka. 010 633 8889 Kirkkotie 2, Haukipudas. 010 633 8888

Asuntokolmio

AIDOSTI PAIKALLINEN

Hurjan kasvuvuoden 2020 jatkoksi myös vuosi 2021 on alkanut Asuntokolmiolla erittäin vauhdikkaasti. Olemme haastavasta markkinasta huolimatta **tehneet jopa enemmän kauppaa ensimmäisen kolmanneksen aikana kuin ennätysvuonna 2020.** Teemme asioita edelleenkin eri tavalla, ja tuloksista päätellen paremmin kuin muut.

Haluatpa sitten myydä kotisi hiljaisen myynnin kautta tai julkisesti, tarjouskaupalla tai perinteisellä kauppatavalla tai toivot valmista ostajaa, ole yhteydessä huippuammattilaisiimme.

Käydään läpi teidän tilanteenne ja toiveenne, ja me kerromme, mikä on paras tapa edetä!

ASUNTOKOLMION

KotiJahti

Ostajalle varmin tapa löytää haluamansa koti.

Myyjälle vaivattomin tapa myydä asunto, ja ostaja maksaa palkkionkin puolestasi.

Paikalliset yrittäjät ja 20 ammattilaisen tiimi palveluksessasi!

Tutustu meihin ja katso kaikki lähes 200 kohdettamme sekä yli 50 valmista ostajaamme osoitteessa

www.asuntokolmio.fi

Hilkka Kivelä
Yrittäjä, LKV, toimitusjohtaja
050 564 8998

Esa Kivelä
Yrittäjä, LKV, julkinen kaupanvahvistaja
050 338 4633

Marja-Liisa Kinnunen
Kiinteistönvälittäjä LKV, KiAT, julkinen kaupanvahvistaja
Lomalla

Lauri Lotvonen
Kiinteistönvälittäjä LKV
040 138 0004

Janne Halunen
Asuntomyyjä
040 138 8665

Juhani Hiironen
Kiinteistönvälittäjä LKV, julkinen kaupanvahvistaja
040 138 1385

Tiina Hyvärinen
Kiinteistönvälittäjä LKV
040 138 8667

Pasi Koskela
Kiinteistönvälittäjä LKV
040 056 0225

Eija Hakalax
Asuntomyyjä
040 138 8666

Miikka Heikkala
Asuntomyyjä
040 138 8844

Joel Vehkalahti
Kiinteistönvälittäjä LKV, BBA
040 156 5451

Arja Alakopsa
Kiinteistönvälittäjä LKV, IAT
040 540 4798

Kari Kortelainen
Asuntomyyjä
040 086 2372

Kati Mäkinen
Asuntomyyjä
040 138 8669

Susanna Väliheikki
Asuntomyyjä
044 329 0674

Karri Rytilahti
Myyntijohtaja LKV, BBA
040 138 8311

Sari Nikupaavo
Myyntiassistentti
044 262 4342

Henna Oikarinen
Myyntiassistentti
0400 856 539
Vanhempain-vapaalla

Tuula Törmäkangas
Myyntiassistentti
044 038 8002

Tapani Rautio
Valokuvaaja
040 138 8860

Ota yhteyttä huippumyyjiimme

www.asuntokolmio.fi/valittajamme

Nelli Lindholmin taluttamana Matti tepasteli rauhallisesti yleisön eteen ihailtavaksi. Muutoin varsa viihtyi paremmin katoksen alla suojassa hyytävältä tihkusateelta.

Matti matkalla maailmalle

ISMO PIRI

■ Ritva Piri

■ Ii

Hevoskimpan vetäjä Rami Koivisto odottaa varsan kehittyvän orilaitumella sekä luonteeltaan että fyysisesti paljon. Kesän mittaan Matti ehtii kasvaa myös kokoa vielä melkoisesti.

PAPPAPPERO eli kotoisemmin Matti, Haukipudas Horse Clubin hevoskimpan omistama orivarsa, on varttunut vuoden ikäiseksi nuorukaiseksi iiläisellä Lohilahden oriasemalla. Kun kesä pääsee kunnolla alkuun, lähtee Matti maailmalle ja jättää lapsuuden kotitallin taakseen.

Ennen varsan lähtöä orilaitumelle Paltamoon järjestivät hevoskimpan vetäjät **Rami** ja **Kirsi Koivisto** osakkaille vielä tapaamisen tarjotakseen kimppalaisille mahdollisuuden käydä Mattia tervehtimässä.

– Näin omistajat pääsivät tapaamaan myös toisiaan, ja samalla saimme tilaisuuden jakaa osallistujille vastakkoin saapuneet omistajakortit ja -paidat, Koivistot kertovat.

KOIVISTOJEN mukaan toukokuussa vuoden täyttänyt varsa on pysynyt koko talven terveenä ja varttunut erinomaisesti. Matin selkä keikkuu jo puolentoista metrin korkeudessa, joten kokoakin on kertynyt mukavasti. Olemukseltaan varsa on vielä hieman teinimäisen hontelo, ja voimiaan sekä laumassa elämisen taitojaan sen onkin tarkoitus Paltamon laitumilla koko kesän ajan harjoittaa.

Paltamoon Matti matkustaa kesäkuun alkupuolella, eli heti, kun laidun on riittävän vehreä.

– Paltamon Hevosystäväin seuran ylläpitämä orilaidun on pinta-alaltaan noin kahdeksan hehtaarin laajuinen, ja sinne on Matin kavereiksi tulossa näillä näkymin kahdeksan muuta jokseenkin samanikäistä orivarsaa. Siellä on tilaa kirmailla porukassa ja ottaa mittaakin toisistaan, kuten orivarsoilla tapana on. Samalla ne tottuvat olemaan laumassa, eivätkä sitten enää pelkää toisia hevosia raviradallakaan.

KESÄN JÄLKEEN varsa ei enää palaa kotoisalle iiläiställille, vaan se matkaa Tornioon Team Racing Joen tiloihin, missä ravivalmentaja **Petteri Joki** aloittaa varsan valmentamisen kohti tulevaisuuden koitoksia. Ennen valmennuksen aloittamista koko eläin vielä varmuudeksi röntgenkuvataan, jotta mahdolliset luunsirut tai muut laidunkauden aikana syntyneet vammat havaitaan ja pystytään tuoreeltaan hoitamaan.

Laidunkauden aikana tapahtunut kehitys ratkaisee myös, onko ori luonteeltaan sellaisenaan sopiva valmennukseen, vai joudutaanko siitä tekemään ruuna.

PAPPAPPERON emä on haukiputaalaisten **Matti Kalajan** ja **Nelli Lindholmin** omistama tamma Roxanne Journey, ja isä haluttu siitosori Explosive Matter. Kaikki hevoskimpan sata osuutta menivät kaupaksi vikkelään tahtiin jo viime kesänä, ja Koivistot kertovat, että kyselyjä on tullut runsaasti vielä myöhemminkin.

– Tietääksemme kukaan ei ole osuuttaan vielä eteenpäin myynyt. Odotusarvohan hevosesta on vasta noussa, ja kun yhden osuuden hinta ei alun perinkään ollut suuri, ei kenelläkään ole Matissa isot rahat kiinni, Koivistot tuumaavat.

Ensi vuoden kesällä Matti saa pitää treenauksesta enää muutaman viikon kesäloman laitumella. Koko suven mittaista laidunkautta se ei silloin enää ehdi viettää, sillä kaksivuotiaiden elämässä siintävät jo ensimmäiset kisastartit ja tulevat menestykset.

KIVIHARJUN SORA
• Maa-aines-toimitukset
• Kaivinkonetyöt
040 529 3279
www.kiviharjunsora.fi

Kiviniemen fysikaalinen Hoitolaitos
Paukkatie 3, Kiviniemi
• Fysioterapiaa lähetteellä ja ilman
• Kelan vaativa lääkinnällinen kuntoutus
• MDT ranka- ja raajaterapia
• Akupunktio
Puh. 040 828 6083
www.kiviniemenfysikaalinen.com

KAIKKI KIVIAINES-TOIMITUKSET
• Täyte- ja erikoishiekat
• Murskeet ja sepelit • Sorat
• Luonnonkivet
SORALINKKI
Soralinkki Oy
Topinperäntie 98, 90820 KELLO • Puh. (08) 563 4400
toimisto@soralinkki.com • www.soralinkki.com

LUMO rakennus
www.lumorakennus.fi
TALOSI ON TÄRKEÄ OSA ELÄMÄÄSI JA KATTO ON ELINTÄRKEÄ OSA TALOASI
KATTOREMONTIT, ULKOVERHOUKSET SEKÄ MUUT KODIN REMONTIT LAATUTAKUULLA TOTTAKAI!
PYYDÄ ILMAINEN TARJOUS!
LUMO RAKENNUS OY
Matias p. 045 2766 254 | info@lumorakennus.fi

Juho Alatalo/Studio Ilpo Okkonen

Jumalanpalvelus kirkossa sunnuntaisin klo 10.
Haukiputaan kirkko on avoinna tutustumista ja hiljentymistä varten ma-pe 1.7.-29.7. klo 12-18, jolloin myös kirkon opas on paikalla.
Tapulikahvila avoinna ma-pe 9.6.-29.7. klo 12-18, heinäkuussa torstaisin klo 12-20.
Tapulikahvila avoinna to 24.6. klo 12-17 ja juhannusaattona 25.6. suljettu.
Kesäillan sävelhartaudet 30 vuotta!
Torstaisin klo 20 juhannuksesta elokuun loppuun kirkossa tai seurakuntakeskuksessa.
HAUKIPUTAAN seurakunta
Seuraa meitä somessa!
@HaukiputaanSeurakunta
#haukiputaanseurakunta
Haukiputaan seurakunta

Hyvä paikka hampaillesi
HAMMASLÄÄKÄRIKESKUS FURKA IIN
Valtarintie 2, Ii

Hammaslääkäri Elias Sundqvist

Hammaslääkäri Larissa Tursas
• Monipuolinen perushoito
• Pelkopotilaiden hoito
• Ensiapu
• Paikkaukset
• Juurihoidot
• Iensairaudet
FURKA TÄNÄ VUONNA 40 V.
P. 050 466 4899 Myös nettiajanvaraus!
www.furka.fi

Rantapohjan WhatsApp
Voit lähettää tekstarin tai kuvan Rantapohjaan myös WhatsApp-viestinä. Numero on
040 5173 842

Boris Jeflov – Heijastusten

■ Rantapohja
■ Yli-Ii

VENÄLÄINEN Boris Jeflov (1926–2013) oli tuottelias taidemaalari, graafikko ja venäläisen maaseudun kuvaaja. Kierikkikeskuksen päärakennuksessa 14.6–31.12. esillä olevan näyttelyn kokoamisesta vastaa Jeflovin poika, **Aleksandr Eflov**. Kyseessä on ensimmäinen kerta, kun Jeflovin teoksia nähdään Suomessa yksityisnäyttelyssä.

Boris Jeflovin teoksissa keskeisellä sijalla ovat maaseudun maisemat sekä veden heijastusten kuvaaminen mikä on antanut nimen näyttelylle.

Jeflovin työskentelylle tyypillistä oli ulkoilmamaalaus. Useat teokset ovat saaneet innoituksensa taiteilijan matkoilta muun muassa Karjalasta.

Näyttelyn teokset avaavat rikkaalla värimaailmallaan venäläistä

SUORAAN VALMISTAJALTA
LAAJA KOTIMAINEN SÄNKYMALLISTO
KOTIMAISIA SÄNKYJÄ JÄRKI-HINTAAN!
Myös mittatilautyönä
AATELI comfort
AATELI premium
AATELI sensitive
Allergia-ystävälliset hengittävät materiaalit
YHTEISTYÖSSÄ ALLERGIA-, IHO- JA ASTMALIITON KANSSA
KOTIMAINEN
sänky toiveidesi mukaan
Kesäkampanja
OTA 2 MAKSA 1
KAKSI AATELI standard
kotimaista Standard -moottorisänkyä
YHDEN HINNALLA
ETUSI 1690 €
(norm. 3380 €)
2 kpl Standard moottorisänkyä (koko: 90 x 200 cm)
Sisältää: petauspatjat ja jalkasarjat
LAAJA VALIKOIMA ERILAISIA PETAUSPATJOJA ja LISÄTARVIKKEITA
SÄNKYJÄ HETI MUKAAN!
Kotimaisia runkosänkyjä alk. 299€
Koko: 80 x 200 cm
Sis. petauspatjan, jalat
OSTA NYT MAKSA ERISSÄ
KOROTONTA & KULUTONTA MAKSUAIKAA JOPA 36 KK
korot & kulut 0 € ei muita kuluja. maksat vain tuotteesta.
Aito KALUSTE
TEHTAANMYYMÄLÄ aidosti kotimainen
Paljekuja 10, 90150 Oulu (Vieressä Lidl) puh. 0400 811690
ma–pe 10–19, la 10–16, su 12–16 aitokaluste.fi

tanssi Kierikkikeskuksessa

sodanjälkeistä maaseutua: rakennuksia, luontoa ja ihmisiä. Näyttelyssä on myös asetelmia.

Ennen taiteilijanuraansa Jeflov työskenteli Neuvostoliiton armeijassa, jonka jälkeen 1950-luvulla hän siirtyi työskentelemään Moskovan koillispuolella sijaitsevan Kostroman nukketeatterissa maalarisisustajana sekä Venäjän federaation taidesäätiön työpajoissa eläkeikäänsä asti.

Näyttelyyn liittyy satasivuinen kuvakirja sekä suomen, englannin ja venäjänkielinen video, ”Heijastusten tanssi”, jossa esitellään teoksia baletittanssin avulla.

Boris Jeflovin näyttely on kesäkuun puolivälistä vuoden loppuun saakka nähtävillä Kierikkikeskuksessa.

Etäisyyksiä-teemaisia töitä KulttuuriKauppilassa

■ Rantapohja

■ Ii

TUOMO KANGASMAA

KulttuuriKauppilan kesänäyttelyssä nähdään sekä Lähde!-hankkeiden osallistujien omatoimisia taiteellisia tuotoksia että ryhmäprosessin tuloksena syntyneitä teoksia.

TAIDEKESKUS KulttuuriKauppilan kesänäyttely nimeltä Etäisyyksiä on kuvataiteilija Tuomo Kangasmaan koostama näyttelykokonaisuus aineistosta, joka on syntynyt hänen työskennellessään Lähde!-hankkeissa Iissä ja Utajärvellä vuosina 2019–2021. Osa näyttelyn teoksista dokumentoi IiPajan ja Utajärven toimintakeskuksen asiakkaiden omatoimisia taiteellisia tuotoksia, osa teoksista on syntynyt ryhmäprosessin tuloksena. Kangasmaa on koonnut näyttelyyn muun muassa piirustuksia, valokuvia ja äänitallenteita.

Oululainen mediataiteen välineitä käyttävä Tuomo Kangasmaa työskenteli Oulunkaaren kuntayhtymän ja Iin kunnan yhteisessä Lähde! Taiteesta voimaa arkeen -hankkeessa Utajärvellä mielenterveyskuntoutujien ja kehitysvammaisten päivätoiminnassa sekä taidekummina työttömien nuorten parissa Oulunkaaren ja kuntien toimipisteissä.

KANGASMAAN lähtökohtana työskentelyyn on ollut, että mikä tahansa toiminta ja tekniikka voi olla taiteellisen ilmaisun lähtökohtana. Taiteen sanotaan olevan prosessissa silloin, kun osaset eivät ole vielä muotoutuneet kokonaisuudeksi. Tuo muotoutumisen vaihe on kiinnostava ja usein kokemuksellisin osa taiteen tekemistä. Kangasmaa on pohtinut osallistujien kanssa muun muassa polkupyöräilyn ja kierrätyksen taiteellisia mahdollisuuksia. Tällä he ovat halunneet kiinnittää huomion siihen, että taide ei ole arjesta irrallinen ilmiö.

– Olemme pyrkineet saamaan etäisyyttä arkisiin asioihin tuomalla niitä taiteen piiriin ja siten näkemään ne uudesti. Etäisyys on mahdollistanut asioiden tarkemman tutkimisen, Kangasmaa kertoo.

Näyttely avoinna Iin KulttuuriKauppilassa 4.6.–31.7.

HAUKIPUTAAN LÄÄKÄRIKESKUS

Monipuoliset lääkäripalvelut

Kun tarvitset yleis- ja erikoislääkärin, hammaslääkärin tai fysioterapautin osaamista, käänny Haukiputaan Lääkärikeskuksen puoleen.

Ajanvaraus

Yleis- ja erikoislääkärit
p. 08 563 5700

Hammaslääkärit
p. 08 540 9907

Fysioterapeutit
p. 08 563 5720

Netissä 24 h
www.hha.fi

Jokelantie 1
Haukipudas

Oma lääkäri lähellä

Metsänomistaja, nyt on kauppa-aika!

Kauttamme saat kilpailukykyiseen hintaan myös tarvittavat metsänhoitotyöt. Asiointi hoituu nykyään vaivatta myös sähköisesti. Ollaan yhteydessä ja tehdään hyvät kaupat.

Heikki Nikula
Puh. 040 350 2476
Toimialueet: Haukipudas, Kiiminki, Ylikiiminki

Matti Heinonen
Puh. 050 329 5744
Toimialueet: Ii ja Yli-Ii

Pekka Saario
Puh. 050 029 5102
Toimialueet: Simo ja Kuivaniemi

Metsä

TERVETULOA SYÖMÄÄN KYLÄN VANHIMPAAN PIZZERIAAN!

Damlatas since 1997 pizzeria

• Pizzat • Erikoispizzat
• Kebabit • Kana-annokset
• Salaatit • Pastat • Pihvit
• Ruukut • Hampurilaiset
• Lasten annokset • Juomat

Kirkkotie 2, Haukipudas
Puh. 08 555 6042
Avoinna: ma-to 10.30-22, pe 10.30-22, la 11-22, su 12-22

Lounas arkisin klo 10.30-14.00

Jäälin Maja
P. 050 370 1048
● Juhlapalvelut
● Saunaillat
VUOKRATAAN:
● Sup-lautoja
● Kanootti
● Soutuvene
Palvelua jo vuodesta 2001
www.jaalinmaja.fi

JJ-autoclean
Professional Car Detailing
• autojen kiillotukset
• maalipinnan takuupinnoitukset
• keraamiset pinnoitukset (5-v.takuu)
• sisäpuhdistukset
• sisustan märkäpesut
• käsinpesut ym.ym.
NANO CERAMIC PROTECT
0400 276 342
Vesuritie 9, KELLO
Avoinna ma-pe 8-17 tai sopimuksen mukaan
info@jjautoclean.fi

TTC Infrapalvelut Oy
Asiantuntija-, hankinta-, rakennuttamis- ja valvontapalvelut
ttc infra
Tapio Veijola
P. 0400 583 824, tapio.veijola@ttc.fi
www.ttc.fi

PIENKONEHUOLTOA
Moottoripyörät, mönkijät, moottorikelkat, mopot, ym. pärisevät
Moottoripyörien, mönkijöiden ja mopojen rengasmyynti
MM MOTO ark. 9-17
040 723 6828
Leppäpiha 4, Haukipudas

Asiakkaani etsii
- Omakotitalo 90810/90820/90830
- Ei riskirakenteita
- Autotalli +
Ostotoimeksianto (V071)
Leeni Alatalo
p. 040 580 1305
leeni.alatalo@km.fi
KM Kiinteistömaailma Rotuaari

Eläinlääkäriasema SUN
aina aurinkoinen
ELÄINLÄÄKÄRIASEMA SUN
Olemme pieni paikallinen eläinlääkäriasema Talvikankaan liikekeskuksessa.
Suunnittelemme hoitotoimenpiteet yksilöllisesti yhdessä omistajan kanssa, koska meillä omistaja on osa hoitotiimiä.
Löydät meiltä myös hoitoon tarkoitettuja erikoisruokavalioita.
PALVELUMME
✚ Lemmikkien terveydenhoito
✚ Tuki- ja liikuntaelinongelmien tutkimukset ja hoito
✚ Kirurgia
✚ Röntgenkuvaukset
✚ Sisätautien hoito
✚ Laboratoriotutkimukset
✚ Suun terveydenhoito

ELÄINLÄÄKÄRIASEMASUN.FI
Eläinlääkäriasema Sun Oy
Tuiskutie 3, 90630 Oulu (Talvikankaan liikekeskus)
050 477 8080
info@eläinlääkäriasemasun.fi
SUOMALAISTA PALVELUA

Orava – kotipihan sulostuttaja vai r

■ Auli Haapala

■ Haukipudas

Luontovalokuvaaja Ari Nissille oravat ovat tulleet tutuiksi myös omassa pihapiirissä Martinniemessä. Tämä veitikka odottaa kysyvästi, eikö lintujen ruokintapaikalle ilmesty pian naposteltavaa?

ORAVA, tuo veikeä tupsukorva ja pörröhäntä, on tuttu vieras pihapiireissä. Asumusten lähelle oravia houkuttelevat etenkin talviaikaan lintulautabaarien noutopöydät.

Oravien touhuja ja vikkelää puuhastelua pääsee seuraamaan usein hyvinkin läheltä. Kesyyntynyt orava voi olla mukava seuralainen niin kauan kuin se tekee pesän talon tai kesämökin välikatolle.

Oravan pärjäämisestä ravinnonsaannin suhteen ei ihmisten tarvitse olla huolissaan.

– Orava on villieläin ja tulee mainiosti toimeen ilman ruokintaa, valistaa Haukiputaan lukion biologian ja maantieteen lehtori **Tomi Jokivirta**.

Orava on lähes kaikkiruokainen, se syö kasvien, siementen ja sienien lisäksi myös linnunmunia ja poikasia. Ruokintapaikoilla mieluisia namupaloja ovat pähkinät, mutta auringonkukansiemenetkin kelpaavat.

– Tämän takia on kyseenalaista ruokkia oravaa, koska se ruokailee samoissa paikoissa kuin linnut, valistaa Jokivirta.

Orava on perinteinen suomalainen riistaeläin, jota saa lain mukaan metsästääkin, mikä herättää usein riipiviä tunteita.

Oravia tuntuu vilistävän paikoin hyvinkin paljon, mutta etenkin metsäoravakanta on Jokivirran mukaan huolestuttavasti vähentynyt.

Luonnonvarakeskuksen tilastoiman ja lumijälkiin perustuvan laskennan mukaan kanta on alkanut vähetä todella jyrkästi vuodesta 2013.

– Syynä on todennäköisesti ilmastonmuutos ja huonot käpysadot, arvioi Jokivirta.

Oravan ruokailun voi yrittää estää asentamalla levyn lintujen ruokintapaikan alapuolelle jos se sijaitsee kepin nokassa, näin orava ei pääse kiipeämään keppiä pitkin ruokintapaikkaan. Oravien pääsyn talon rakenteisiin voi estää peittämällä aukot verkolla.

Taitavana ja ketteränä kiipeilijänä orava kuitenkin keksii usein keinot päästä haluamiinsa paikkoihin, mikäli ne sijaitsevat lähellä puita tai oksastoa, ja onnistuu kiipeäminen seinääkin pitkin.

HAMSTRAAMAAN ja piilottamaan ravintoa orava on taitava. Sillä on hyvä muisti ja hajuaisti. Liikkumareviiri voi olla muutaman hehtaarin laajuinen.

– Orava kehittää itselleen "muistikuvion", se muistaa mihin suuntaan ja kuinka kauas tietystä kohteesta se on piilottanut ravintoa, ja voi löytää paikan usean kuukaudenkin jälkeen, kertoo Jokivirta.

Metsissä ja korkealla puiden latvuksissa voi nähdä melkoista vilskettä aikaisin keväällä, johon oravien kiima-aika ajoittuu. Naaras kantaa 38 vuorokautta ja ensimmäinen poikue

Rantapohjan WhatsApp
Voit lähettää tekstarin tai kuvan Rantapohjaan myös WhatsApp-viestinä. Numero on
040 5173 842

"Tutuiksi on tultu"

■ Auli Haapala

■ Martinniemi

MARTINNIEMELÄINEN lintu- ja luontovalokuvaaja **Ari Nissi** valokuvaa mielellään ilmeikkäitä oravia. Ne ovat tuttuja vieraita hänen omassa pihapiirissäänkin. Tutuiksi on tultu siinä määrin, ettei kodin ulkoovea arvaa jättää auki, kertoo Nissi. Onpa yksi kaveri kerran pyörähtänyt pirtissäkin.

Oravista hän ei koe kuitenkaan olevan isompaa haittaa, ellei oteta lukuun sitä, että ne tahtovat rohmuta linnuille tarkoitetut eväät.

ARI NISSI lähtee kuvauskierrokselle usein ennen kukonlaulua Martinniemen rannoille ja metsiin, missä avautuu upeita näkymiä ja kuvauskohteita. Kuvausreissut suuntautuvat monesti kauemmaksikin.

Aivan lähiympäristössä hän on voinut kuvata hyvin monia lintulajeja. Runsaslukuisina ovat edustettuina tiaiset, punatulkut, peipot ja mukavana lisänä pähkinänakkelit ja tikat. Uutena tulokkaana on tänä vuonna ollut valkoselkätikka.

Urosfasaani on värikkään höyhenpukunsa ansiosta keväisin pysäyttävä näky, kun muu luonto ei ole vielä herännyt. Rusakkoja pomppii metsissä paljon, ja ne ovat myös ilmeikkäitä valokuvattavia.

n söpö rasittava riiviö?

ARI NISSI

syntyy huhti-toukokuussa, toinen myöhemmin kesällä. Nukkumapesään syntyy 3–6 poikasta. Tasa-arvo ole saavuttanut oravayhdyskuntaa, sillä uros ei osallistu poikasten hoitoon.

Oravanpesät ovat usein korkealla ja ne ovat puustoon hyvin sulautuvia risukyhäelmiä. Sisältä orava vuoraa pesät ruoholla, sammalilla, naavalla, lehdillä ja muilla täytteillä. Talvella pesät ovat lämpimiä. Ollessaan pesässä orava linnoittautuu omaan rauhaansa ja sulkee pesän kulkuaukon. Pesän se voi tehdä myös linnunpönttöön.

Oravat kyhäävät monia pesiä ja niillä on useita varapesiä. Emo siirtelee poikasiaan useinkin pesästä toiseen. Syytä tähän ei täysin tiedetä.

Pienet oravanpoikaset ovat suloisia pieniä palleroita lähtiessään vipeltämään kotipesistään suureen maailmaan, missä myös monet vaarat vaanivat. Oravan vihollisia ovat näätä, kanahaukka, pöllöt, hiirihaukka, kettu ja kärppä sekä kissa ja koira. Oravan kohtaloksi voi koitua myös auton alle jääminen.

HISTORIALLISTAKIN merkitystä oravalla on, sillä oravannahkaa käytettiin aikoinaan maksuvälineenä. Sana raha on tarkoittanut alun perin oravannahkaa. Laji on rauhoitettu 1920-luvulla, mutta oravia saa metsästää edelleen tiettynä aikana.

Entisaikoina kun ruuasta oli pulaa, oravaa on käytetty ainakin Itä-Suomessa ruokana 1900-luvun alkuun asti. Oravat kuivattiin ja keitettiin keitoksi. Harva tulee ajatelleeksi, että oravat voivat olla oivia apureita metsänistutuksessa niiden nautiskellessa ja kuljetellessa käpyjä.

KANSANPERINTEESSÄ orava on voitu nähdä voimaeläimenä: Se viihtyy korkealla ja näkee asioita laajasta perspektiivistä tarkasti havainnoiden. Sillä on kyky hamstrata, varastoida ja varautua, eli taitoja, jotka voidaan liittää vaurauteen.

Orava on suosittu hahmo myös kuva- ja sanataiteessa. Runoilija **Immi Hellénin** (1861–1937) runon Oravan pesä **P.J. Hannikainen** sävelsi rakastetuksi lastenlauluksi Kas kuusen latvassa oksien alla. Oravan pesä julkaistiin lasten runokirjassa vuonna 1930, ja kouluissa laulu on kautta aikojen kuulunut ikisuosikkeihin. Laulun on myöhemmin levyttänyt muun muassa **Maija Vilkkumaa** lasten kehtolaulu- ja iltasatukokoelmaan.

Orava inspiroi myös paikallista Aknestik-yhtyettä ja laulaja-lauluntekijä **Jukka Takaloa**, jonka kynästä syntyi legendaarinen kappale Oravan joulu.

> Orava kehittää itselleen "muistikuvion", se muistaa mihin suuntaan ja kuinka kauas tietystä kohteesta se on piilottanut ravintoa, ja voi löytää paikan usean kuukaudenkin jälkeen."
> – Tomi Jokivirta

INFO

Orava (Sciurus vulgaris)

- Jyrsijöiden lahkoon kuuluva yleinen nisäkäslaji.
- Täyskikasvuisen oravan ruumiin pituus 19–28 cm, hännän mitta 13–25 cm.
- Paino 200–480 grammaa.
- Vatsa aina valkea, väritys punertavan harmaa, ruskea, lähes musta tai valkoisenkirjava.
- Värityyppeinä mm. mustahäntäinen tumma kuusiorava, punahäntäinen vaalea mäntyorava.
- Vaihtaa karvan kaksi kertaa vuodessa.
- Ääntely säksätystä, kujerrusta, kurnutusta ja niiskuttelua.
- Voi elää luonnossa 6–7-vuotiaaksi, yleensä 2–4-vuotiaaksi.

> Kansanperinteessä orava on voitu nähdä voimaeläimenä: Se viihtyy korkealla ja näkee asioita laajasta perspektiivistä tarkasti havainnoiden. Sillä on kyky hamstrata, varastoida ja varautua, eli taitoja, jotka voidaan liittää vaurauteen."

Oravan pesä

"Kas, kuusen latvassa oksien alla on pesä pienoinen
oravalla, sen poikaset siinä ne leikkiä lyö
ja pikku hampahin siementä syö..."

...Ja kuusonen tuutivi tullessa ehtoon
siell' oravan poikasen tuttuhun kehtoon.
Ja elämä heillä on herttaisaa,
kun kuusen latvassa keinua saa."

Runoilija Immi Hellén

Terassi täynnä mahdollisuuksia

Miltä kuulostaisi, jos voisit nauttia kotisi tai mökkisi terassista säällä kuin säällä? Voisit ihailla maisemia tai auringonlaskua, tai kattaa kahvipöydän lasitusten suojaan riippumatta siitä, sataako taivaalta vettä tai lunta.

Soita ja varaa maksuton suunnitteluaika

020 7403 200

Puh. hinta 8,28 snt + 7 snt/min (lankapuh)
tai + 17 snt/min (matkapuh)

Parempia koteja
www.lumon.fi

Terassilasit | Parvekelasit
Verhot | Kaiteet | Huolto

LUMON®

Nyt ennakkomarkkinoinnissa uudet paritalokodit lin keskustaan!

Aivan lin ydinkeskustaan Mujuntielle uusi paritaloyhtiö As Oy lin Valtarinkulma, jossa yhteensä kahdeksan asuntoa.
Asuntojen suunnittelussa on huomioitu toimivuus ja viihtyisyys.
Asunnoissa on hyvin toimiviksi koetut pohjaratkaisut.
Kohteessa on ostajalle turvallinen RS-rahoitus järjestelmä.
Kohteen arvioitu valmistuminen on syksyllä 2022.

ASUNNOT:
- **3h+k/sauna 67 m² Autokatos ja varasto.** Velaton myyntihinta 164 820,00 €
- **3h+k/sauna 65 m² Autokatos ja varasto.** Velaton myyntihinta 159 900,00 €

MYYNTI: Salera Oy Sauli Hämälä, puh. 0400 680 163

SALERA OY
Rakennusliike

Sauli Hämälä
salera@salera.fi
0400 680 163
www.salera.fi

Retkelle keräämään villiyrttejä

■ Tuija Järvelä-Uusitalo
■ Ii
■ Kiiminki

VILLIYRTIT, villivihannekset, luonnonyrtit, horta, hortoilu. Näihin kasvien syötäväksi keräilyyn liittyviin sanoihin ei ole viime vuosina voinut olla törmäämättä, eikä koronapandemia ole ainakaan vähentänyt innostusta kerätä villiyrttejä. Sen ovat huomanneet myös kiiminkiläinen Tanja Ijäs ja iiläinen Päivi Kaukua, jotka molemmat sekä keräilevät että jalostavat villiyrttejä ja järjestävät niiden keräilyyn liittyviä kursseja ja retkiä.

Vihertiipertti-nimistä yritystä vetävä Ijäs ja Yrttiaitta Saarennon yrittäjä Kaukua ovat molemmat huomanneet luonnontuotteiden keräilyyn liittyvän innostuksen työssään.

– Olen pitänyt kursseja useita vuosia ja koko ajan kiinnostus niihin on lisääntynyt. Monet sanovat, että mummu keräsi luonnonkasveja, mutta taito ja tapa hävisi välissä jonnekin, kertoo Ijäs.

Dalmatiankoira Kuunon kanssa metsässä oleva Tanja Ijäs vinkkaa maistelemaan mustikannuppuja ja kuusenkerkkiä.

– Kun valmistuin luonnonvaratuottajaksi noin kymmenen vuotta sitten, oli innostus jo nousussa, mutta se on lisääntynyt siitä koko ajan, sanoo Kaukua.

Koronapandemian aikana ihmiset ovat liikkuneet aiempaa enemmän luonnossa, mikä on ollut omiaan lisäämään kiinnostusta myös luonnonyrtteihin.

– Ehkä on alettu aiempaa enemmän miettiä omavaraisuutta. Kotona on hyvä olla kotivararavintoa, johon villiyrtit soveltuvat erinomaisesti, koska niissä on paljon ravintoaineita ja ne menevät kuivattuna pieneen tilaan, Kaukua sanoo.

VILLIYRTTIYRITTÄJÄT muistuttavat, että tärkeintä luonnonyrttien keräämisessä on, että varmasti tuntee keräämänsä kasvit.

– Kasvit pitää tunnistaa satavarmasti. Esimerkiksi putkikasveissa on todella myrkyllisiä lajeja, joita syödessä voi hengenlähtö olla lähellä, sanoo Ijäs.

Kaukua toteaa, että villiyrttien poimimiseen suhtaudutaan ehkä vähän ylimielisemmin kuin sienien keräilyyn. Molemmista on kuitenkin tiedettävä varmuudella mitä poimii.

Ijäs on aiemmalta ammatiltaan sairaanhoitaja, joten hän kehottaa aloittamaan villiyrttien maistelemisen varovasti.

– Villiyrttien kanssa on oltava varovainen varsinkin, jos on niiden kanssa sopimaton lääkitys, kuten verenohennuslääke. Esimerkiksi mesiangervossa puolestaan on salisylaattia, joten asetyylisalisyylihapolle allergiset eivät voi sitä käyttää tai ainakin heidän on noudatettava varovaisuutta. Mitäänhän ei muutenkaan kannata syödä ämpärillistä.

ENNEN poimintaretkeä on tiedettävä, mistä villiyrttejä voi poimia. Jokamiehenoikeudet sallivat ruohovartisten kasvien ja marjojen keräilyn, mutta puihin ei saa kajota.

– On muistettava, että jokamiehenoikeudet eivät koske esimerkiksi kuusenkerkkiä tai pihlajansilmuja. Mihinkään mikä on kiinni puussa ei saa koskea, paitsi marjoihin, joita ilman puu pärjää. Tämä on hyvä muistisääntö, sanoo Ijäs.

Yksi suosituimmista villiyrteistä on voikukka, jota voi käyttää monella tavalla. Ijäs toteaa, että sitäkin on Suomessa ainakin 500 eri lajia.

– Eri lajit ovat eri makuisia. Mikään voikukkalaji ei kuitenkaan ole myrkyllinen, mutta osa on kovin väkeviä. Vinkkinä voi sanoa, että sileäreunaiset voikukan lehdet ovat miedoimpia, teräväpiikkiset väkevimpiä. Voikukkia kannattaa kerätä mieluummin varjosta, sillä auringossa niistä tulee väkevämpiä.

Perusasioita yrttien keräilyssä on sekin, ettei niitä kerätä lantaloiden läheltä tai teiden varsilta.

– Terve järkikin sanelee mitä niitä kannattaa kerätä. Monesti omassa pihassa kasvaa arvokasta ja edullista syötävää, joka on oikeaa superfoodia, Kaukua sanoo.

Kasveja kerättyään on tiedettävä, mitä niille tehdään kun päästään kotiin.

– Kasveja ei kannata pilata kuivaamisen kanssa. Kasvit eivät saa homehtua, mutta liikaa kuivatessaan ne puolestaan saattavat mustua tai menettävät arvokkaita vitamiineja, Ijäs sanoo.

KAUKUA on järjestänyt Iin kansalaisopistossa villiyrttien keräyskurssin jo kuutena vuonna, viimeisin niistä oli toukokuussa. Kursseilla käydään läpi perusasiat villiyrteistä ja niiden keräilystä, jonka jälkeen lähdetään keräilemään kasveja. Nyt Kaukua on ottanut kurssit myös yrityksensä toimintaan. Hänellä on tarjolla kahden ja neljän tunnin villiyrttikurssit. Ensimmäinen on suunnattu 5–10 henkilön ryhmälle, jälkimmäiset 4–10 hengelle.

Päivi Kaukua käyttää itse ruuanlaitoissa luonnonyrteistä eniten nokkosta.

– Pidän kurssit mieluummin pienille porukoille, jotta keskusteluyhteys säilyy ja ehdin vastata kaikkiin kysymyksiin.

SOL Henkilöstöpalvelut
MEILLÄ TYÖ JA TEKIJÄ KOHTAAVAT!
Etsitkö rakennus-, logistiikka- tai teollisuusalan töitä? Katso avoimet työtehtävät nettisivuiltamme tai soita 040 662 5291/Jenna Jaurakkajärvi
solhenkilostopalvelut.fi

AUTOBINGOT
KESÄKUUSSA ja HEINÄKUUSSA
sunnuntaina klo 18
Puh. 044 209 4496
SEURA
KUIVANIEMI NS
Kirkonkyläntie 17

Keltainen Kolibri
SISUSTUSPUOTI JA KERAMIIKKAPAJA
• Paikallista keramiikkaa
• Mattoja, raheja ja tyynyjä Marokosta
• Saippuaa, saunatuotteita, kynttilöitä
Monenlaista kivaa kotiin, mökille ja lahjaksi!
Kirkkotie 1, Haukipudas (Mustin ja Mirrin vieressä)
Avoinna to ja pe klo 11-18 sekä la klo 11-14
Puh. 040 329 1819 • www.keltainenkolibri.fi
@keltainenkolibri

RAKENNUS ASKAR
RAKENNAMME KOTIKYLILLE!
Kolme omakotitaloa uudelle Niittyholman asuinalueelle Kultapilvi 10 (myyty), 12 ja 14
• Haukiputaan keskustan tuntumassa
• Koulut ja urheilupaikat vieressä
VIELÄ EHDIT VAIKUTTAA TALON SUUNNITTELUUN JA LÄMMITYSMUOTOON! OTA YHTEYTTÄ!
SOITA 040 592 2329
AAA Korkein luottoluokitus *Bisnode 2020
info@rakennusoulu.fi • www.rakennusoulu.fi

LÄHIPUTKIMIES ON LÄHELLÄ!
040 592 8000
24h
LVI PITKÄLÄ
LVIPITKALA.FI

TUIJA JÄRVELÄ-UUSITALO

Nokkonen on suosituimpia villiyrttejä, jota voi käyttää moneen ruokaan.

Tästä se lähtee

Myös Ijäs järjestää luonnontuotteiden keräyskursseja porukoille. Hän järjestää myös poimijakoulutusta, jossa opetellaan muutaman villiyrtin kerääminen, säilytys ja muu tarvittava. Näiltä kursseilta saa poimijakortin, jonka voi esittää vaikkapa tuotteita ostavalle ravintolalle.

MOLEMMAT yrittäjät mainitsevat nokkosen siemenen yhdeksi lempiyrteistään. Ijäs kertoo syövänsä niitä viikon kahden kuureina. Kaukua saattaa lisätä nokkosen siemeniä vaikkapa salaattiin.

– Siemenessä on koko kasvi tiivistettynä, eli siitä saa kaiken kasvin hyödyn kerralla. Nokkosen siemen on myös helppo kerätä ja kuivata, Kaukua vinkkaa.

Muiksi suosikeikseen Ijäs luettelee porkkanalle maistuvan vuohenputken, parsan lailla valmistettavan horsman, kapriksen tapaan käytettävät voikukan nuput, voikukkasiirapin, nokkospeston ja nokkoslätyt. Hän vinkkaa maistelemaan myös esimerkiksi pihlajansilmuja, mustikannuppuja ja kuusenkerkkiä.

Kaukuan jalostamista luonnontuotteista kuusenkerkkätuotteet ovat kaikista suosituimpia. Itse hän käyttää ruuanlaitossa eniten nokkosta. Muita suosikkeja ovat siankärsämö, voikukka ja maitohorsma.

– Tänä kesänä olen ajatellut ottaa haltuun jauhosavikan, jota kasvaa usealla pottumaalla. Se on jäänyt itselläkin hyödyntämättä. Toinen vähemmälle käytölle jäänyt on pihatähtimö, joka on monelta pihalta löytyvä pieni rikkaruoho. Piharatamoa voisi myös käyttää nykyistä enemmän.

Monet villiyrtit sopivat mainiosti myös kosmeettiseen käyttöön. Ijäs vinkkaa valmistamaan kesäisen jalkakylvyn esimerkiksi merisuolasta, mesiangervosta, koivunlehdistä ja peltokortteesta.

VILLIYRTTI nimenä on uudempi tuttavuus, mutta kaikille meille maalla kasvaneille monet luonnonkasvit ovat tuttuja myös makuina. Tiedämme, miltä maistuu koivunlehti, voikukanvarsi, suolaheinä tai männynhavu. Olemme poimineet marjoja ja keränneet sieniä.

Tuttuudestaan huolimatta on vajaa vuosikymmen sitten alkanut villiyrttibuumi ottanut aikansa tarttuakseen. Äidin ruokapöydässä on tullut maisteltua ja hyväksi todettua nokkoskastikkeet, voikukkakaprikset ja monet muut kokeilut. Villiyrttikursseillekin ilmoittauduin jo muutama vuosi sitten, mutta en sitten mahtunutkaan mukaan.

Villiyrttijutun kirjoittamisen myötä tuli lopulta ylitettyä kynnys käyttää itsekerättyjä kasveja ruuanlaitossa. Aloitin satavarmasti tunnistamillani voikukanlehdillä ja maasta puskevilla pienillä nokkosenaluilla. Pitkänä mökkiviikonloppuna voikukanlehtiä oli salaatissa joka päivä. Nokkosista tein erinomaisen hyviä lättyjä. Maistelimme pihasta myös pihlajan- ja koivunsilmuja.

KOKEILUIHIN minua rohkaisivat haastattelemani villiyrttikonkarit Tanja Ijäs ja Päivi Kaukua sekä alan kirjat. Ijäs suositteli tutustumaan muun muassa opetushallituksen julkaisemaan Luonnonyrttioppaaseen.

– Netissä on villiyrteistä paljon tietoa, joka ei välttämättä ole aina faktaa. Kannattaa suosia tiedonhankinnassa luotettavia sivustoja, joita ovat esimerkiksi www.arktisetaromit ja www.yrttitarha. Sinikka Piippo on puolestaan Suomen parhaita asiantuntijoita alalla, neuvoi Ijäs.

Kaukua suositteli Sami Tallbergin Villiyrtti-keittokirjaa, Raija Kivimetsän kirjoja sekä Sinikka Piipon kirjaa Villivihannekset (Minerva), jossa on paljon tieteellistä faktaa villiyrteistä.

ENNEN villiyrttikokeiluja ehdin tutustua muutamiin alan kirjoihin, joista yksi oli useita villiyrttikirjoja kirjoittaneen Raija Kivimetsän tänä keväänä ilmestynyt kirja Hurmaava horta – Ruokaa ja rohtoja villiyrteistä (Readme.fi). Se onkin oivallinen innoittaja villiyrttien maailmaan. Selkeässä kirjassa on perustietoa villiyrteistä, reseptejä ja hyvät kuvat.

Omat ensimmäiset nokkoslettuni tein perinteisellä lättytaikinalla, johon lisäsin ryöpätyt nokkoset. Seuraavaksi ehkä kokeilen Kaukuan suositteleman Sami Tallbergin Villiyrtti-keittokirjan (Readme.fi) nokkos-hamppukreppejä. Kyseisestä kirjasta ilmestyi tänä keväänä kymmenes, laajennettu ja uusittu painos. Kirjassa esitellään 111 syötävää villikasvia reseptеineen. Komeaa kirjaa täydentää Eija Lehmuskallion ja Jouko Lehmuskallion Villiyrttien tunnistusopas (Readme.fi 2016), josta niin ikään on ilmestynyt tuore painos. Tämä taskukokoinen selkeä opas on kätevä ottaa myös mukaan kasvienkeruuretkelle.

Tuija Järvelä-Uusitalo

"Kiinteä valokuituliittymä on nopeudeltaan ja toimintavarmuudeltaan ylivertainen. Se riittää nykyisiin ja tulevaisuuden nettipalveluihin ainakin 50 vuodeksi."

Liikenne- ja viestintäministeriö
Vauhtia Verkkoon

maaseuturahasto
LEADER Oulun Seutu
KAIRAN KUITU OY

VALOKUITUA YLIKIIMINKIIN!

TILAA NYT! Liittymät 100 €

www.kairankuitu.fi/tilaus-ylikiiminki

MIKSI KAIRAN KUIDUN VALOKUITULIITTYMÄ?

- Mahdollistaa etätyön ja -opiskelun, viihde- ja pelipalvelut, etäterveydenhoidon ja hoivapalvelut, älykodin palvelujen hallinnan (lämmitys, ilmastointi, turvapalvelut)
- Nopea ja toimintavarma 200Mbps-1Gbps yhteys sekä langaton netti samassa paketissa
- Liittymään kuuluu IPTV-palvelu – 20 kanavaa HD-laatuisena
- Jokaiselle tilaajalle oma kuitu – kapasiteettia ei jaeta kuten mobiiliverkossa
- Nostaa kiinteistön arvoa – jatkossa nettipalvelujen käyttö vain kasvaa

KAIRAN KUITU OY
www.kairankuitu.fi
info@kairankuitu.fi
p. 045 616 0272
facebook.com/valokuituaylikiiminkiin

STARK
Reilusti rakentajan asialla

JA TYÖMAA EI PYSÄHDY

STARK NONSTOP
AVOINNA AINA

24/7

NONSTOP

HAUTAKORVENTIE 8, OULU • WWW.STARK-SUOMI.FI

Matkalla kotona

Karavaanauksessa vapaus kohtaa kodin mukavuudet

■ Jarno Keskinen
■ Rantapohja

JARNO KESKINEN

Kannattaa tutustua vaikka vain uteliaisuudesta. Moni ensikertalainen huomaa vaununäyttelyssä ihmettelevänsä, miten monipuolisia ja hienoja matkailuautot ja -vaunut ovat.

VUOSITTAIN jopa 6 500 suomalaista päättää aloittaa karavaaniharrastuksen. Luvussa ovat mukana vain SF Caravan ry:n toimintaan mukaan lähtevät uudet karavaanarit, joten todellinen numero voi olla vieläkin suurempi. Kyse ei ole ilmiöstä, sillä vuosittaisten liittyjien määrä on ollut vakaa jo pitkään.

– Olemme ja vuosikaudet saaneet 5 500–6 500 uutta jäsentä vuodessa. Kun harrastus aloitetaan, sitä myös jatketaan pitkään. Meillä ollaan jäsenenä keskimäärin toistakymmentä vuotta, toiminnanjohtaja **Timo Piilonen** SF Caravan ry:stä kertoo.

HARRASTUKSESSA yhdistyvät riippumattomuus ja vapaus sekä kodinomaiset mukavuudet. Mennä ja tulla saa silloin kun se itselle sopii ja päivän päätteeksi pääsee lämpimään sänkyyn vaikka katselemaan satelliittikanavia, jos haluaa. Karavaanaus sopii myös lähes minkä tahansa lajin harrastajille.

– Karavaanaus ei ole pelkästään kiertomatkailijoiden juttu, vaan vaunu tai matkailuauto on hyvä tukikohta mille tahansa harrastukselle. Vaunusta on helppo lähteä vaikka vaellukselle tai marjastamaan.

Karavaanaus sopii henkilölle, joka pitää ainakin jonkin verran autolla ajamisesta eikä vierasta pieniä askareita, joita leiriytyessä väkisinkin tulee eteen. Jos leiriytyy leirintäalueilla, pitää myös hyväksyä se, että paikalla on paljon ja monenlaisia muita ihmisiä.

– Toisaalta joka päivä voi vaihtaa maisemaa, jos ei jossain viihdy.

SUURIMPIA karavaanausta kokeilevan eteen tulevia päätöksiä on se, aletaanko harrastusta harjoitella matkailuauton vai vaunun kanssa. Molemmissa on puolensa, eikä kumpikaan ole toista parempi. Auto saattaa vaikuttaa helpommalta, koska nykyaikaiset matkailuautot ovat hyvin henkilöautomaisia.

– Tämä ajatus voi johtaa siihenkin, ettei auton kanssa osata olla riittävän varovaisia. Silloin esimerkiksi auton korkeus voi päästä yllättämään, Piilonen muistuttaa.

Moni kavahtaa vaunun vetoa, koska sitä pidetään vaikeana. Näin ei kuitenkaan ole, kunhan vetoauto ja vaunu ovat yhteensopivia. Autolla pitää esimerkiksi olla luvallista vetää vaunun verran painoa.

– Myös kuskin kortin pitää riittää vaunun vetämiseen. Moni kokeilija yllättyy, miten vaunu tulee justiinsa vetoauton perässä loivin liikkein. Peruuttamistakin pelätään turhaan, sitä on yleensä todella vähän.

Vaunun hyviin puoliin kuuluu, että sen voi jättää leiripaikalle ja veturilla pääsee vaikka naapurikunnan kesätapahtumaan. Matkailuautolla taas liikkeelle lähtö on nopeampaa ja helpompaa. Jos valitsee vaunun, pitää muistaa, että jarrutusmatkat pitenevät eikä kääntyminen tapahdu yhtä rivakasti kuin henkilöautolla.

Harrastus alkaa usein vaunulla, koska edullisempi hankintahinta madaltaa kynnystä lähteä kokeilemaan karavaanausta. Uusien vaunujen hinnat alkavat noin 20 000 eurosta, kun uuden asuntoauton ostaja joutuu kaivamaan kuvetta ainakin 40 000 euron edestä.

HARRASTUS kannattaa kuitenkin aina aloittaa vuokravehkeillä. Myös vuokrahinnat ovat vaunuissa edullisempia. Vaunuista pyydetään noin 500 euroa kuukaudessa, kun auton kuukausivuokra voi olla 1500. Halvemmalla pääsee, kun vuokraa yksityiseltä. Vuokraamisessa ei kuitenkaan kannata tuijottaa pelkästään hintaa, useammasta syystä.

– Kaupalliselta toimijalta vuokraaminen on jämptiä toimintaa ja kuluttajansuoja on kunnossa. Vaunu on todennäköisesti puhdas ja kaikki varusteet toimivat. Myös käytön opastuksen saa ja vuokrahinta sisältää vakuutuksen, Piilonen listaa.

Yksityisellä puolella on edullisempaa, mutta vuokraaja joutuu usein itse varmistumaan monista asioista kuten vaatimaan kirjallisen vuokrasopimuksen, johon kirjataan myös joka ikinen naarmu. Valmiina olevat vauriot kannattaa aina myös valokuvata. Myös käytön opastus pitää pyytää.

Halvinta hintaa ei kannata etsiä senkään vuoksi, ettei harrastuksesta syntyisi turhan karua kuvaa.

Hintaa tärkeämpää on omiin odotuksiin ja varsinkin tarpeisiin sopiva vaunu. Jos tarkoitus on nukkua vaunussa muutama tunti, karumpikin käy. Jos tarkoitus on viettää mukava parin viikon perheloma, kannattaa valita vaunu, josta löytyy jääkaappi ja lämmityskin toimii.

– Halvalla saa vanhaa, huonoa ja yksinkertaista. Itse satsaisin laatuun. Ensimmäisellä kokemuksella on merkitystä. Jos se on myönteinen, harrastusta on huomattavasti helpompi jatkaa. Sama koskee ensimmäisen reissun ympäristöä. Jos alue on rauhaton, hyvän kokemuksen saaminen on hankalaa.

MYÖNTEISEN kokemuksen varmistamiseksi leiriytymistä kannattaa kokeilla vaikka kotipihalla ennen reissuun lähtöä. Niin saa opeteltua vaunun varusteet eikä vaikkapa toimimaton lämmitys johda katastrofiin. Keittiökin kannattaa opetella, kaasuliesi ei ole enää monellekaan tuttu.

Kaikkiin varusteisiin tulisi tutustua niin, ettei niitä aristele vaan käyttää tehokkaasti.

Jos uusi karavaanari kuitenkin joutuu matkalla pulaan, kannattaa kääntyä heimotoverien puoleen.

– Karavaanarit ovat kaikki tasa-arvoisia, kaikki samassa tilanteessa. Karavaanarien välinen vertaistuki kuuluu harrastuksen henkeen ja apua kokeneemmilta varmasti saa, Piilonen päättää.

KUN harrastukseen on vuokravälineillä tutustuttu, tulee aika ostaa ensimmäinen oma vaunu tai auto.

Silloin kannattaa miettiä ainakin sitä, kenelle vaunu tulee tai minkälaisen harrastuksen tukikohtana sitä aiotaan käyttää. Käyttääkö vaunua pariskunta vai perhe, onko vaunussa tilaa koirille tai lapsille telmiä?

Jos harrastus on vaikkapa metsästys, ei asuminen ehkä ole niin nuukaa mutta varusteille pitää olla kunnolla tilaa. Sitäkin pitää miettiä, minkä ikäinen vaunu hankitaan ja mihin rahat riittävät. Vaunut ja autot ovat hyvin pitkäikäisiä, joten vanhemmankin uskaltaa ostaa, jos se muuten käy omiin tarpeisiin.

– Parikymmentä vuotta vanhakin voi olla aivan pätevä, vaikkei uusimpia varusteita sitten tietysti olekaan. Vaunuille kertyy vuodessa keskimäärin vain 3000–4000 kilometriä ja autoihin noin 10 000, Piilonen kertoo.

Kapemik Oy
LVI-ASENNUKSET AMMATTITAIDOLLA OMAKOTITALOIHIN JA HALLEIHIN
Ota rohkeasti YHTEYTTÄ!
Valtteri Turtinen 0400 470 879
valtteri@lvikapemik.com
Kari-Pekka Mikkola 0400 470 378
Kape@lvikapemik.com

Polkupyörien ja pienkoneiden huollot!
30 vuoden kokemuksella
T:mi Osmo Herranen
P. 0400 161 272
• www.osmoherranen.com

Tutustu uuteen nettikauppaamme
WWW.ANONASE.COM
Siellä se palveleva ERÄKESKUS on!
• TSS-haulit, YKSI ERÄ 97€/kg NOPEILLE!
• Franchi 12/76 puoliaut. camo 840€, UNA-tarvikkeet
• Tikka T1x 17hmr kiväärit 620€ -Tikka T3 kiväärit alk. 1100€
• Aseisiin kiikarit asennettuna ja kohdistettuna
• Savottareput • Thermokset • Ketun jalkanarut
• Koiranruuat • Riistakamerat • Linimentit • Järvisen metsäsukset
Pudasjärvellä | Puh. 0400 384 118

Lasermerkinnät – kaiverrukset laserleikkaus
Tuote-, liikelahja- ja lahjamerkinnät
RST-laitepanelit ja CE-kyltit
Muistolaatat ja hautatuotteita
Valokuvakaiverrukset
p. 040 130 1000
myynti@oulunlasermerkinta.fi
www.oulunlasermerkinta.fi

Sokeri-Jussin Kievari

Lämpimästi tervetuloa koivujen katveeseen!
Pikisaari, Oulu - 044 762 0996 - sokerijussi.fi

R. PAAVOLA KY
LIKAKAIVOJEN TYHJENNYKSET:
Ii - Haukipudas - Oulu
Tyhjennykset koukkulava kuorma-autolla, autoon myös muita lavoja
• Kaivinkonetyöt • Traktorityöt ja maiden ajot
• Puiden ja risujen ajo • Energiakouratyöt
P. 0400 539 772

Rantapohjan WhatsApp
Voit lähettää tekstarin tai kuvan Rantapohjaan myös WhatsApp-viestinä. Numero on
040 5173 842

OMPELUKONEESI tai SAUMURISI
MYYNTI ja HUOLTO
- KAIKKI MERKIT
haukiputaanompelukoneliike.com
HAUKIPUTAAN OMPELUKONELIIKE
Kirkkotie 15 • P. 0400 683 543

ALARANNAN KOTA
Iijoen rannalla
•Juhlatilat
Mökki • Rantasauna
www.alarannankota.fi
Puh. 0400 388 690

• Klassinen hieronta
• Kokonaisvaltainen hermoratahieronta
• Kalevalainen jäsenkorjaus
• Lymfahoito
• Voice Massage
Olen lomalla 22.-30.5. ja 24.7.-15.8.
Anne Tiiro
Koulutettu hieroja, hermoratahieronnan mestari
Virkkulantie 187, Ii
040 755 1602
MYÖS LAHJAKORTIT
smartum KÄY MEILLÄ ePassi eazybreak

HOLSTINMÄEN autohuolto 2017
AUTO HUOLTOA VAILLA? NYT MEILLÄ MYÖS AUTON NOUTOPALVELU!
- Biokaasuasennukset sekä kaasuautojen korjaukset ja huollot
- Määräaikais- ja kausihuollot sekä katsastuspalvelu
- Alusta-, jarru-, jakopää- ja kytkinremontit
- Renkaat ja rengastyöt sekä rengashotelli
- Varaosat
PAIKALLINEN TÄYDENPALVELUN AUTOHUOLTO
terragas.fi
Gulf
Holstinmäen Autohuolto Oy
Kaarnikkatie 6 A, Kello Haukipudas
050 337 6060 | info@holstinmaenautohuolto.com
holstinmaenautohuolto.com | ma-pe 8:00 - 17:00

www.rantapohja.fi

Laitetaank kesäksi ka

SIRPA LAURILA

Keväisin monessa kanalassa kuuluu kuorten ripinää. Pöysköjen hautomakoneesta kuoriutui huhtikuussa kuusi tipua.

■ Sirpa Laurila
■ Ylikiiminki

NYKYISIN moni maaseudun ja omakotitaajaman asukas haaveilee pihalla käyskentelevästä kanalaumasta. Omat luomumunat ja kanojen elämän seuraamisen hauskuus houkuttelevat miettimään kanojen laittoa.

Ennen kuin projektin kanssa starttaa, kanojen pitoon kannattaa kuitenkin perehtyä ainakin pääpiirteissään.

Kuten kaikkien muidenkin eläinten kohdalla, myös kanoista täytyy sitoutua huolehtimaan.

Eeva-Maria Pöyskö asustaa miehensä **Erkin** kanssa Ylikiimingin Nuorittalla. Kanat ovat kuuluneet Rantapirtin pihapiiriin niin kauan kuin Pöysköt ovat jokitörmällä asuneet.

– Minusta kanat sopivat hyvin maalaistalon lemmikeiksi. Ne ovat mukavan helppohoitoisia kotieläimiä. Kanojen hoidossa kaikkein tärkeintä on huolehtia siitä, että niillä on aina puhdasta vettä saatavilla. Meillä kanat saavat ruuaksi valmista rehuseosta ja kaikenlaisia ruuantähteitä, joita meiltä jää. Oikeastaan kananliha on ainoa, jota en viitsi keittiöstä kanoille viedä, Eeva-Maria kertoo.

KANAT pitävät pienestä vaihtelusta ruokavaliossa ja syövät tyytyväisenä kaikkea, mitä tarjotaan.

Kesäisin Pöysköjen kanat saavat vaellella vapaasti pihapiirissä ja kuopsutella syötäväksi luonnon herkkuja, toukkia, matoja, kasveja ja siemeniä. Eeva-Marian hienot kasvimaat on tarkasti aidoilla ympäröity, niin kanojen kuin koirankin takia.

– Yöksi laitamme kanat sisälle, osaksi sen takia, että ne maistuvat myös petoeläimille, osaksi sen takia, että kanat tykkäävät nukkua orrella. Niiden muninta-aika on useimmiten aamuisin, joten vapaaksi ne pääsevät vasta vähän ennen puoltapäivää. Jos ne päästää vapaaksi heti aamulla, munat voivat päätyä mihin vain. Silti aina joku kana päättää munia salaiseen pesään ja aloittaa hautomisen siellä, Eeva-Maria sanoo.

HAUTOVA KANA katoaa niin tyystin näkyvistä, että mo-

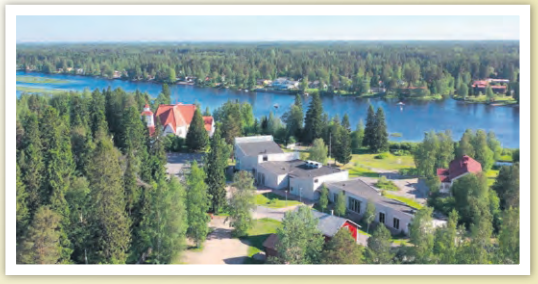
Haukipudas-seuran toimintaa

Haukipudas-seuran tavoitteena on edistää kotiseudun kehittämistä, asukkaiden viihtymistä ja kotiseututietoisuutta. Museotoiminnan lisäksi yhdistys pyrkii vaikuttamaan elinympäristöömme tekemällä kannanottoja ja aloitteita. Aiemmin Kellon-Haukiputaan Kotiseutuyhdistyksen nimellä toiminut seuramme järjestää näyttelyjä, kulttuuritilaisuuksia ja julkaisee kirjallisuutta. Julkaisuja voi ostaa Oulu-10 toimistosta (kirjaston vierestä). Lisätietoa toiminnastamme ja jäseneksi liittymisestä löytyy seuran www-sivuilta haukipudasseura.yhdistysavain.fi

Seura viettää 70-vuotisen toiminnan juhlavuotta seuraavien tapahtumien muodossa:

- **HAUKIPUTAAN KOTISEUTUMUSEO**, Kirkkotie 7, on avoinna heinäkuussa ti-pe 10-16 ja la 10-13 (ma suljettu). Vapaa pääsy. Tervetuloa!
- **VALTAKUNNALLISET KOTISEUTUPÄIVÄT** vietetään Oulussa 12-15.8.2021. Haukiputaan kirkko ympäristöineen on yksi tarjotuista retkikohteista. Ohjelmatiedot: www. ouka.fi/kotiseutupaivat
- **PERINNEPOLKU-HANKE** etenee. Siihen liittyvät kirja ja video julkaistaan kesällä. Opastettuja kierroksia perinnepolulla kirkon ympäristössä toteutetaan syyskesällä.
- **KOTISEUTU YLÄILMOISTA KÄSIN** – dronevideoiden esittelyillat toteutetaan alkusyksystä.

Tapahtumien toteutukset tehdään koronarajoitukset huomioiden.
Tarkemmat tapahtuma-ajat päivittyvät seuran www-sivuille: **haukipudasseura.yhdistysavain.fi**

ko noja?

> Kanoille pitää olla multaa kynsien alle! Ne tykkäävät kuopsutella ja ottaa hiekkakylpyjä. Kanat eivät innostu, jos on vain kylmä sementtipohja ja siihen vähän puruja ripsuteltuna.”

nesti Pöysköt ovat jo ajatelleet sen päätyneen petojen suuhun. Muutaman kerran niin on käynytkin, haukat ovat napanneet pieniä tipuja suupaloikseen. Siksi Eeva-Maria ei enää kovin pieniä untuvikkoja pihalle laskekaan.

Täysikasvuiset kanat ovat kuitenkin petolinnuilta turvassa, mutta öiseen aikaan ohikulkeva kettu voisi kyllä nauttia yöpalaa, jos sitä olisi tarjolla.

KANA tyytyy sangen vaatimattomiin oloihin ja pärjää talven viileässäkin suojassa. Monet ovat remontoineet pysyvän kanalan esimerkiksi vanhasta leikkimökistä, aitasta tai pihasaunasta ja hankkineet sinne riittävän lämmönlähteen.

Pöysköjen kanala on vanhassa navetassa ja talvella siellä on lämpöä noin +10 astetta.

– Muutama lämpöaste pitää kanalassa olla, etupäässä sen takia, että vesi pysyy sulana. Höyhenpeite on kuitenkin lämmin ja kana pärjää viileissäkin oloissa sen suojissa, Eeva-Maria kertoo.

KANALAAN tulee sijoittaa riittävästi munintapesiä ja orsia yöpymistä varten. Yöpymisorsien alle on hyvä laittaa irrallinen laatikko tyhjennystä varten, usein kanat ulostavat orrella istuskellessaan. Kuten muillakin linnuilla, kanoilla virtsa-aine on ulosteen yhteydessä ja se näkyy siinä valkoisena osana. Tämä helpottaa siivoamista.

Pöysköjen kanalan pohjalla on paksu purukerros, jota siivotaan vain päältä. Keväällä purumassa siirretään kompostiin maatumaan. Siitä saa voimakasta lannoitetta halutessaan, mutta massaa kannattaa rauhassa kompostoida ennen käyttöä.

Pienet tiput ovat Eeva-Maria Pöyskön silmäteriä. Hän ei päästä niitä pihalle, ennen kuin ne ovat kasvaneet kanan mittoihin. Muuten vaara päätyä haukan ruokalistalle on liian suuri.

Kesäkanalaa suunnittelevalle Eeva-Maria suosittelee maapohjaa.

– Kanoille pitää olla multaa kynsien alle! Ne tykkäävät kuopsutella ja ottaa hiekkakylpyjä. Kanat eivät innostu, jos on vain kylmä sementtipohja ja siihen vähän puruja ripsuteltuna, Eeva-Maria opastaa.

VAPAASTI vaeltavan ja luonnosta ruokaa hankkivan kanan munan keltuainen on väriltään lähempänä oransia kuin keltaista. Sellaisista munista leivottu kääretorttukin saa voimakkaan kellertävän sävyn ja kuohkean rakenteen. Oma, luonnonmukaisesti tuotettu ravinto houkuttaakin ihmisiä laittamaan kanoja.

– Mitä onnellisempi kana, sen tummempi keltuainen! Monet sanovat, että maku on aivan erilainen kuin kaupan halpojen munien. Ehkä se on tuo tuore eläinperäinen proteiini. Meidän kanat ovat ainakin ihan hulluna kiskomassa matoja esiin, jos jossakin jotakin kaivellaan, Eeva-Maria kertoo.

Vapaana liikkuvat kanat ovat innokkaita joka paikan kuopsuttelijoita. Ennen kanojen laittamista onkin syytä miettiä, nouseeko isäntäväen verenpaine kuopista pihanurmikossa tai onko pihassa niin hienoja istutuksia, että ne on syytä jotenkin suojata. Pihalla vapaana liikkuvan ja ruokailevan kanaparven elämää on kuitenkin hauskaa seurata, erityisesti lapset ovat niistä hyvin innoissaan.

KESÄKANALAA tai pysyvämpää kanojen hoitoa suunnittelevan kannattaa perehtyä aiheeseen hyvin ennakkoon. Kanojen pito on luvanvaraista ja kanalan perustamisesta tulee ilmoittaa kunnan terveydensuojeluviranomaisille. Suositeltavaa on myös neuvotella naapureiden kanssa, varsinkin jos kanalaumaan tulee mukaan aamuvirkku kukko.

Kesäkanoja suunnittelevan tulee ottaa huomioon myös nykyiset ohjeet siipikarjan sisällä pidosta keväisin. Niillä pyritään ehkäisemään lintuinfluenssan leviäminen kotieläimiin.

Tietoa kanoista ja niiden hoidosta löytyy esimerkiksi Siipikarjaliiton sivuilta www.siipi.net. Sieltä voi myös tilata kattavan opaskirjan. Toinen hyvä teos kanojen hankkimista miettivälle on Kirsti Hassisen Omat kanat, omat munat – pihakanalan perustaminen (Tammi, 2014).

Sähköasennus
HAM-Sähkö
Puh. 040 748 8673
harri.backman@hamsahko.fi
www.hamsähkö.fi

MITSUBISHI ELECTRIC
MITSUBISHI ELECTRIC ILMALÄMPÖPUMPUT JA ILMA-VESILÄMPÖPUMPUT
uponor
UPONOR PUTKIREMONTIT
LVI-työt varmasti järkevään hintaan!
SOITA JA KYSY TARJOUS!
A&H LÄMPÖTEKNIIKKA
A&H Lämpötekniikka Oy
puh. 041 317 9114

Meiltä hankit helposti laadukkaat kesäkukat!
Kesäkukkamyymälä
KukkaPiha
Revontie 17. Haukipudas
Avoinna:
Ma-La 9-18.00 Su 11-15.00
Tervetuloa!
www.kesäkukat.fi

Rakennetaanko talo vai tehdäänkö remontti?
RAKENNUS JA SANEERAUS
YLIPAHKALA & MÄÄTTÄ KY
ISOT JA PIENET RAKENNUSALAN TYÖT AMMATTITAIDOLLA JA TOIMITUSVARMASTI
045 1274 606 / OULU
0400 65 8877 / PUDASJÄRVI
Vehmaansuontie 566, Kiiminki
jani.ylipahkala@gmail.com • www.rakennuspiste.com

Myydään tai vuokrataan
TOIMISTOTILAA
Revontie 2, Haukiputaan keskustassa
Vuokra
8 €/m² yht. 106 m²
Myydään
85.000 €

Puh. 044 562 1337
www.rakennuspalvelukokko.fi
RAKENNUSPALVELU
KOKKO
AAA Korkein tuottoluokitus
Yksi Menestyjistä.
Luotettava Kumppani

Kesän hius-TRENDIT Sinulle tarjoaa!

Haukipudas ja Kello

Tian Tukka-Tupa
Repolantie 1, Martinniemi
Puh. 0440 100 235

Parturi-Kampaamo Funkystyle
Nikintie 1 D, Kello
Puh. 044 523 2983
www.funkystyle.fi

Parturi-Kampaamo Hannetta
Lohitie 5, Kiviniemi
Puh. 0400 963 781

Parturi-Kampaamo Kimallus & Välke
Revontie 12
Puh. 040 464 3601
Facebook/Kimallus&Välke

Parturi-Kampaamo Hanne
Hekkalansaarentie 8, Kello
Puh. (08) 5402 603

Parturi-Kampaamo Mirjan Hiushuone
Ojansuuntie 30, Halosenniemi
Puh. 0400 951 446

Parturi-Kampaamo Tiuku
Revontie 2 D • Puh. (08) 517 777

Parturi-Kampaamo Salon Amillon
Jokelantie 1
Puh. (08) 5471 828

Parturi-Kampaamo Stylette
Välitie 6
Puh. (08) 5475 970
www.stylette.fi

Parturi-Kampaamo Ekokampaamo LäHellä
Revontie 5 • Puh. 041 536 5541
www.lahella.fi

Parturi-Kampaamo Tuija Kakarinen
Jokelantie 1 L 3
Puh. 040 836 6033

Salon Virella
Kannikontie 17, Kello
Puh. 050 588 6616

Kampaamo Cavaletti
Kylätie 3, Kello
Puh. 040 412 1947

OSTA OMALTA SEUDULTA

Kiiminki ja Jääli

Parturi-Kampaamo Hiuksela
Haipustie 10, Kontio
Puh. 0400 414 133

Parturi-Kampaamo Karoliina
Lasitori
Puh. (08) 8161 480

Koko perheen Hiushoitola Tukka-Aitta
Jäkäläpolku 29, Alakylä
Puh. 040 8283 778

Hiushoitola Mariette
Suokuja 32
Puh. 040 552 5197, (08) 8166 774

Parturi-Kampaamo Hapsi
Keskustie 15
Puh. (08) 8161 002, 050 4705 474

Hyvän ilman kampaamo Kotikampaaja Outi Kynkäänniemi
Outi Leinonen
Laukkukankaantie 5, Jääli
Puh. 040 5521 227

Parturi-Kampaamo CoCo Jäälin Ostoskeskus
Puh. 040 540 4046

Parturi-Kampaamo Viivi & Wagner
Terveystie 2 • Puh. 0440 304 057

Ti

Parturi-Kampaamo Hairlekiini Kärkkäinen Express
Sorosentie 2
Puh. 010 327 2054

Parturi-Kampaamo Hiuspiste
Teija Ukkola • Laurintie 3
Puh. 0400 158 485,
040 745 7661

Parturi-Kampaamo Teija Kurttila
Kurttilankuja 10
Puh. 044 025 5687

Kampaamo HTS
Kirkkotie 8 • Puh. (08) 8173 726

Hiushuone Lumo
Kirkkotie 1 • Puh. 050 320 6513

Parturi-Kampaamo Tango
Särkiperäntie 44
Puh. 040 576 8856

Parturi-Kampaamo Laguuni
Huhtikuja 17
Puh. 040 166 4419

Parturi Iijo
Kirkkotie 8
Puh. 040 5626 243

Sarin Hius- ja Kauneushuone Sari Hirvaskoski
Kuivaniemi
Puh. 040 757 9128

Parturi-Kampaamo Kuvastin
Vääränpolku 13
Puh. 08 415 63882

Hiusstudio Freesi
Valtarintie 2 T 1
Puh. 044 491 4808

Yli-Ti

Parturi-Kampaamo Piija
Halajärventie 12
Puh. 050 913 0751

Parturi-Kampaaja Hanneriina Päkkilä
Kasöörinkuja 4
Puh. 041 436 4511

Parturi-Kampaamo Laura`M
Kirkkotie 3 • Puh. 044 970 5171

osao.fi

TÄTÄ TIETÄ TÖIHIN

OSAOn Haukiputaan yksikkö tarjoaa monipuolisesti koulutuksia sekä jatkuvan haun kautta että työvoimakoulutuksena. Opiskele koko tutkinto tai päivitä osaamistasi.

Alkavia koulutuksia jatkuvassa haussa

Taideteollisuusalan ammattitutkinto, restauroija
• Aloitus 10.1.2022

Ajoneuvoalan ammattitutkinto
useita osaamisaloja
• Koulutukseen on jatkuva haku

Maarakennusalan ammattitutkinto
useita osaamisaloja
• Koulutukseen on jatkuva haku

Kuormausnosturin käyttö asennustyössä
• Koulutukseen on jatkuva haku

Hakeutuminen jatkuvan haun koulutuksiin osoitteessa osao.fi/koulutuskalenteri

OSAO Edu Oy:n järjestämää koulutusta Haukiputaalla

Rakentamisen sertifikaatti – märkätilojen vedeneristäjä
• Seuraava koulutus 15.9. ja 22.9.2021
• Hakeutuminen osoitteessa osao.fi/koulutuskalenteri

Alkavaa työvoimakoulutusta Haukiputaalla ja Raahessa

Korjausrakentaminen
Talonrakennuksen perustutkinto, tutkinnon osa
• Aloitus 6.9.2021
• Haku päättyy 6.8.2021

Sähköasentaja
Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto
• Aloitus 6.9.2021

Maarakennuskoneenkuljettaja
Rakennusalan perustutkinto
• Aloitus 6.9.2021
• Koulutuspaikka Raahe

Rakennustyömaapalvelujen osaaja
• Aloitus 1.9.2021

Työvoimakoulutukset on tarkoitettu työttömille työnhakijoille ja niihin hakeudutaan TE-palveluiden kautta: **koulutukset.te-palvelut.fi.**

Lisätietoja hakeutumisesta:
OSAO Ovi, ovi@osao.fi, 040 826 6060

OSAO TE-palvelut tjänster | services

Antenniasennukset ammattitaidolla!
Ja takuulla!
https://kauppa.ostaoy.fi
Oulun Seudun
Tele & Audio
Virpiväylä 14, Haukipudas, 0400 682 263

MICHELIN HANKOOK PERFORMANCE TIRES nokian TYRES ym...
RENKAAT IISTÄ
ASENNETTUNA EDULLISESTI!
• Renkaat myös rahoituksella
• Ilmastointihuollot
• Pienkonehuolto
T:mi Ilkka Rautio
Leipojantie 2, Ii • P. 0500 937 739

- Muovialan työt mm. rakentaminen ja tankkien ja säiliöiden korjaukset
- Kirvesmiestyöt, teollisuuden ja rakennusten kunnossapidot
Ota yhteyttä!
MAREKI Tmi Mauri Pirttikoski
Härmänkuja 63, 91100 Ii • Puh. 040 552 8510
www.mareki.fi

• Katsastustarkastukset, -korjaukset ja -käytöt
• Bensiini- ja dieselautojen päästömittaukset
• Moottoriremontit • Vikadiagnoosit
• Renkaat, rengastyöt + tasapainotukset
• Hitsaukset ja ruostekorjaukset
• Huollot, öljyt, varaosat
KIIMINGIN AUTOHUOLTO KY A. TOLONEN
Autokuja 1, Kiiminki
Puh. 0400 012 920
Avoinna arkisin klo 8.00–17.00

Kaperovakka Päiväkodit
Tarjoamme laadukasta ja kodinomaista päivähoitoa sekä esiopetusta
• Pienet ryhmät
• Omassa keittiössä valmistettu kotiruoka
• Ammattitaitoinen henkilökunta
• Monipuolista varhaiskasvatusta
• Paljon mukavia touhuja ja retkiä
TERVETULOA TUTUSTUMAAN!
Wanhan Sahan Päiväkoti
WANHAN SAHAN PÄIVÄKOTI
Martinhovi 4
90850 Martinniemi
0400 736 582
PÄIVÄKOTI ORAVANPESÄ
Simunantie 15
90820 Kello
044 724 6152

Ammattitaidolla!
• Nostotyöt • Kuljetukset
• Raakapuutavarakuljetukset
• Elementtikuljetukset + asennukset
• Elävän kalan kuljetukset
• Pyöräkuormaajatyöt • Lumi- ja latutyöt
• Puunkaato nosturilla
Ota yhteyttä!
kuljetusliike Backman
Pentintie 12, 91100 Ii
040 038 7682
kuljetusbackman@gmail.com

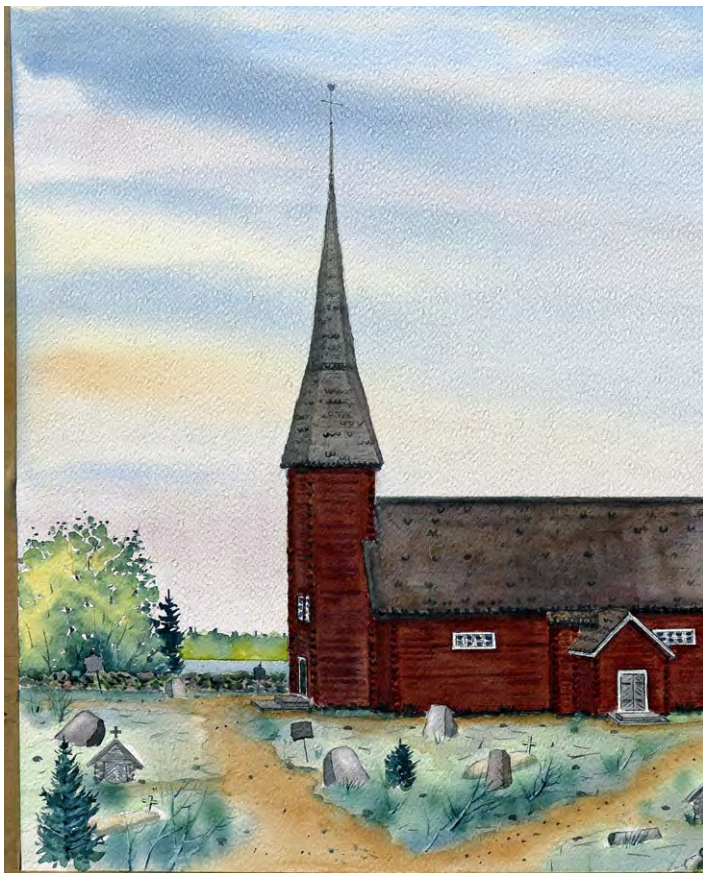
KESÄLOMALLE TURVALLISESTI!
ERIKOIS-ERIÄ
mm. 185/65x15
VAIN 199€
asennettuna
Muistathan huollattaa ilmastointilaitteen!
Testivoittajat meiltä:
Continental
Gislaved
MATADOR
VIKING
ym. rengasmerkkejä
S-Etukortilla BONUSTA JOPA 5%
Autonkorjauksista, renkaista, huolloista, ym.
RENGASMARKET RAHOITUS. MAKSA ILMAN KORKOJA.
RENGASMARKET
KATSASTUS-PALVELU!
WWW.RENGASMARKET.FI
HAUKIPUDAS, Martinniementie 1 • Huolto puh. 050 444 8448

KATSASTUS
49€
Sisältää päästömittaukset
Munkkikahvit Shellillä kaupan päälle!
Myös rekisteröintipalvelut ja muutoskatsastukset!
AJANVARAUS:
k1katsastus.fi
0306 100 100
Pentintie 26 (Iin Automaalaamo)
Hinnat koskevat henkilö- ja pakettiautoja. Katsastus ilman päästömittausta 35€. Hinta voimassa toistaiseksi sekä nettivarauksella, että suoraan asemalta.
K1 KATSASTUS

Haukiputaan ensimmä

■ Kari Holma

■ Haukipudas

Vuodelta 1784 peräisin olevassa kartassa on vanha kirkko piirretty länsitornillisena pitkäkirkkona. Kartta on piirretty jo uuden kirkon ollessa valmis, mutta todennäköisesti kartan teossa on käytetty vanhempia karttoja tai muistitietoa. Kuva: Haukiputaan seurakunnan historia.

VATIKAANIN ARKISTOSSA on säilynyt paavi **Innocentius VIII:n** Roomassa 16.8.1488 päiväämä päätös, jossa mainitaan Kello ja Simo Iin annekseiksi. Anneksi tarkoittaa tytärseurakuntaa, jolla on seurakunnan täydet oikeudet, kirkkokin, mutta ei omaa pappia.

Kellon Satalahdessa olisi ollut kirkko, jossa Iin papisto kävi pitämässä jumalanpalveluksia. Kellossa tehtiin arkelogisia kaivauksia vuosina 1990–1991, mutta kirkon paikkaa ei löydetty.

Iin seurakunta sai oman kirkkoherransa vuoteen 1477 mennessä. Haukiputaan ja Kellon asukkaat kävivät myös Iin kirkossa, maksoivat maksunsa Iihin ja saivat Iin kirkkoherralta papilliset palvelukset.

Iin ensimmäinen kirkko rakennettiin vuosien 1340 ja 1374 välisenä aikana. Kirkon paikan valintaan vaikutti vanha kauppapaikka, Iin Hamina, ja se lienee sijainnut Kruununsaaressa eli vanhassa Satamasaaressa.

Kappeliseurakunnaksi Haukiputaan mainitaan eri tietolähteiden mukaan tulleen vuonna 1630. Ensimmäisenä kappalaisena toimi **Jacobus Kranck**, joka palveli haukiputaalaisia kuolemaansa saakka vuoteen 1632. Seuraava kappalainen **Carolus Henrici Kranck** toimi kappalaisena yli 30 vuotta. Hän kuoli noin 1664–1668. Tosin hänen muuttoaikansa Iin kappalaisen virasta Haukiputaalle ei ole tarkkaan tiedossa.

Haukiputaan asutuksen vahvistuminen edellytti uuden kirkon rakentamista. Se rakennettiin vuoden 1640 tienoilla tai 1640-luvun alussa, mihin viittaa se, että kappalainen Carolus Henrici muutti 1642 lähemmäksi kirkkoa. Kirkko on varmuudella valmistunut vuoteen 1646 mennessä, koska maaherra E**rik Åkesson Soop** anoi vuonna 1646 kuningatar Kristiinalta kirkkoon kelloa ja muita tarpeita, sillä köyhät haukiputaalaiset eivät kyenneet niitä hankkimaan.

Kirkko oli rakennettu nykyisen kirkon paikalle. Hirsien kerrotaan olevan peräisin Haukiputaan Lavalammen läheisyydessä olevalta Karhusalmelta. Viitteitä siihen, millainen kirkko olisi ollut, antaa vuodelta 1784 peräisin oleva kartta, joka löytyy kirjasta Haukiputaan seurakunnan historia. Karttaan on piirretty kirkko ilmeisesti muistitietojen mukaan. Kuvasta selviää, että kirkossa on ollut korkea torni ja tornin pohjakerroksen eteisessä oven yläpuolella kaksi ikkunaa.

Piirroksen mukaan torni olisi sijainnut kokonaan runkohuoneen ulkopuolella. Kirkon eteläsivustalla olisi ollut kaksi aika korkealla sijainnutta kapeaa suorakaiteen muotoista ikkunaa. Pääoven lisäksi toinen sisäänkäynti olisi ollut eteläsivustalla. Kirkon torni on ollut hyvin korkea ja suippo toimien myös merimerkkinä kalastajille. Vaikuttaa siltä, että kirkko olisi ollut perinteinen pohjalainen länsitornillinen tukipilarikirkko.

TUNNETUIN suomalainen tukipilarikirkkojen tutkija, **Lars Pettersson**, on kirjassaan Templum Saloense, Pohjalaisen tukipilarikirkon arvoitus, selvitellyt laajasti tukipilarikirkkoja. Lähtökohtana niiden arkkitehtuuriin voidaan pitää keskiaikaisia kivikirkkojamme. Kivikirkkojenkin rakentamiseen on sisältynyt aina paljon kirvesmiehen työtä mm. kattotuoleissa, vesikattojen laudoituksissa, paanutuksissa, harjakoristeissa, ikkunoissa, lautaholveissa, ovissa ja torneissa. Eli kyse on pitkästä osaamisen perinnöstä, jota on hyödynnetty puukirkkojenkin rakentamisessa.

Lähin kivikirkkomme, 1550-luvulta, löytyy Keminmaalta. Vanhimmat tukipilarikirkot, joista on jäänyt tietoja tai joita on vielä olemassa, ovat 1600-luvun alkupuolelta.

Tukipilarikirkkoja on näihin päiviin saakka säilynyt 12. Pohjois-Suomen alueelta löydämme vielä Temmeksen (1767), Kempeleen (1688–91), Muhoksen (1634), Utajärven (1762), Tervolan (1687–89), Tornion (1684–86) ja Sodankylän (1689) kirkot. Kirkot ovat olleet pääsääntöisesti varustettuina yhdellä tai kahdella tukipilariparilla. Kolmella tukipilariparilla varustetut kirkot olivat jo aika suuria ja harvinaisempia, kuten esimerkiksi Oulun ensimmäinen kirk-

äisen kirkon arvoitus

Kari Holman akvarelli, n. 65x 75, 2021. Haukiputaan seurakunta on päättänyt lunastaa teoksen.

Haukiputaan vanha kirkko rakennettiin 1640- luvun alkupuolella ja purettiin uuden kirkon valmistuttua 1762. Torni purettiin vuonna 1747. Kirkko oli ns. tukipilarikirkko, joka oli varustettu todennäköisimmin yhdellä tukipilariparilla. Ensi vaiheessa tervattiin lähinnä kirkon torni ja katto. Punamullan ja tervan sekoitusta on saatettu käyttää laajennuksen jälkeen.

Kultaseppä Johan Collinin valmistama ehtoolliskalkki vuodelta 1732. Kalkki on yhä käytössä.

Vanhan kirkon ovi ja puulukko Pohjamon puohissa.

ko, jonka pituudeksi mainitaan 42 metriä.

Pohjois-Suomen säilyneistä kirkoista vain Tornion kirkossa on kolme tukipilariparia. Iin kirkon (n. 1620–1693) arvellaan olleen kahdella tukipilariparilla varustettu. Myös seuraava Iin kirkko (1695–1942) oli vastaavantyyppinen kirkko.

Pettersson on ottanut pilarien käytön todennäköisyydeksi 13 metriä. Haukiputaan kirkon pituutta ei tiedetä, mutta Pettersson arvelee sen varustetun vuoden 1692 laajennuksen jälkeen tukipilareilla. Laajennuksen yhteydessä lisättiin eteinen uuden kuorin kohdalle ja samassa yhteydessä toinen ikkunakin.

Muhoksen kirkosta kannattaa huomioida, että se on Suomen vanhin laajentamattomana säilynyt tukipilarikirkko. Se on varustettu kahdella tukipilariparilla. Tukipilareiden tarkoituksena on ollut kätkeä sisäänsä sivuseinien jatkokset ja näin vahventaa kirkon rakennetta.

HAUKIPUTAAN KIRKON sakaristo on mitä todennäköisimmin sijainnut kirkon pohjoispuolella lähempänä koilliskulmausta, kuten muissakin vastaavissa kirkoissa. Sakaristossa on ollut ainakin yksi ikkuna, sillä vuonna 1687 kirkkovääriä pyydettiin tuomaan yksi lasi lisää ja varustamaan ikkuna rautaristikolla.

Summa, summarum. Edellä mainittu Haukiputaan kirkon kuvaus vastaisi aika hyvin Kempeleen vanhaa yhdellä tukipilariparilla varustettua länsitornillista kirkkoa. Kempeleen kirkon tornissa on ovi länsipuolella. Näin olisi voinut olla käytännön syistäkin Haukiputaan kirkossakin, vaikka karttapiirroksessa se näyttäisi olevan eteläpuolella. Kempeleessä käydessämme voimme kuvitella, miltä Haukiputaan vanha kirkko olisi tältä pohjalta näyttänyt.

KIRKON yhteydessä oli kellotapuli jo 1640-luvulla, koska ensimmäinen kello hankittiin vuonna 1649. Tästä tapulista ei ole tarkempaa tietoa.

Toinen kello hankittiin porvari **Simon Pilckar-in** välityksellä 1680-luvun puolivälissä. Vuonna 1700 salama poltti kellotapulin, jossa paloi kirkonkellotkin. Uusi kello saatiin seuraavana vuonna.

Uusi, väliaikainen tapuli rakennettiin vuonna 1714. Toinen kello hankittiin isonvihan (1712–1721) jälkeen vuonna 1727. Se kumisee nykyisessäkin tapulissa.

Tapuli kävi ajan mittaan huonokuntoiseksi. Vuonna 1751 saatiin uusi kellotapuli, jonka rakensi ylikiiminkiläinen **Heikki Väänänen**. Se ehti palvella jo huonoon kuntoon pääsyttä kirkkoa kymmenkunta vuotta ennen kuin uusi kirkko saatiin vuonna 1762 pääosin rakennettua. Vanha kirkko purettiin saman vuoden keväänä.

Uusi kirkko rakennettiin vanhan kirkon päälle, jolloin vanhaa kirkkoa voitiin käyttää rakennustelineinä. Aika käytännöllistä.

Haukiputaan nykyinen kirkkorakennus täyttää siis ensi vuonna 260 vuotta. Vanhan kirkon rakentamisestakin tulee kuluneeksi noin 380 vuotta. Kirkon ulkomaalauksessa käytettiin alkuaikoina tervaa. Kirkon torni tervattiin vielä 1700-luvun alussa. Itse torni purettiin vuonna 1747.

Punamullan ja tervan seosta ulkomaalauksessa saatettiin käyttää 1600-luvun loppupuolelta alkaen. Ulkovuoraus laudoilla on yleensä myöhäisempää perua.

VUODEN 1650 käräjäpöytäkirjan mukaan haukiputaalainen **Lauri Tuomaanpoika** veisti kirkkoon saarnastuolin. **Erkki Sipinpojalle** tuomittiin vuonna 1653 kolme kuparitaaleria, koska hän ei kirkon kuvakoristelun vuoksi voinut käyttää osuuttaan Kiiminkijoen kalastuksessa.

Mitä ilmeisimmin kuvakoristelun on suorittanut tunnettu kirkkomaalari **Christian Wilbrandt**, joka 1630-luvulta lähtien kuolemaansa 1677 saakka oli Pohjanmaan johtava kirkkomaalari. Nykyisen kirkon ullakolla on säilynyt ulkokaton ruodelaudoituksessa käytettyjä vanhan kirkon lautoja, joissa on kuvakoristelua. Vanhassa kirkossa on siis ollut runsaasti seinämaalauksia.

Haukiputaan seurakuntatalolla on nähtävissä vintiltä löytynyt Agnus Dei-aiheinen taulu vuodelta 1684. Maalarina pidetään kirkkomaalari **Lars Gallenius**ta (1658–1753). Muutamia kattolautoja säilytetään Pohjois-Pohjanmaan museon varastossa.

Kirkon ympärillä oli kirkkotarha eli hautausmaa. Tarhan ympärillä oli kivestä rakennettu kirkonvalli. Hautaaminen tapahtui usein kirkon lattian alle pitkälti 1700-luvulle. Nykyisen kirkon alta löytyykin parikymmenmetrinen hautausmaa, joiden arkuista löytyy myös muumioita. Kirkkotarhassa oli myös luuhuone, johon siirrettiin vainajien luita, kun paikat kirkon alla alkoivat käydä ahtaaksi.

ISON VIHAN aikaisen (1712–1721) venäläismiehityksen aikana kirkon hopeat, alttarivaatteet, kirjat, kirkonkello ja jopa ikkunatkin ryöstettiin ja peitettiin laudoilla. Niinpä säilyneet esineet ovat pääsääntöisesti vanhemmalta ajalta: mm. kultaseppä **Johan Collinilta** vuonna 1732 ostettu kalkki, vuonna 1736 kauppias **Carl Arvolanderilta** ostettu 16-haarainen kynttiläkruunu, joka toimii nykyisin sähköistettynä, vuonna 1737 hankittu täyden että puolen tunnin kulumisen osoittava tiimalasi, vuosina 1727 ja 1730 lahjoitetut kynttilälampetit ja messukasukka vuodelta 1749.

Vanhan kirkon ikkunat myytiin ja niistä saatiin toista sataa taalaria kirkonkassaan. Ovet ja muu käyttökelpoinen materiaali päätyi lähialueiden maalaistaloihin ja niitä on vieläkin löydettävissä. Muun muassa Pohjamon vanhasta puohista löytyy kirkon ovi. Haukiputaan kotiseutumuseosta löytyy vanha puusta tehty Ruotsin vaakuna.

Lähteitä: Haukiputaan seurakunnan historia, Jouko Vahtola, 1980; Templum Saloense, Pohjalaisen tukipilarikirkon arvoitus, Lars Petterson, 1987; Kempeleen kirkko, Lars Pettersson, Heikki Hyvönen, Marja Terttu Knapas, 1991; Kirkko keskellä kaupunkia, Ari-Pekka Palola, 2000; Iin seurakunnan historia, Kyösti Elo, Reija Satokangas ja Jouko Vahtola, 1998; Kello merelle soi, Kellon kylän historiaa, toimittanut Tytti Isohookana-Asunmaa, 2014; Haukipudas-kirja, työryhmä Martti Asunmaa, Liisa-Ervasti-Julku ja Heikki Viironen, 1986; Haukiputaan Kotiseutujulkaisut; Kotiseutumme Haukipudas-Historiaa I, Martti Asunmaa, Liisa Ervasti-Julku; Pohjois-Suomalaisia kirkkoja, Churches in Northern Finland, Kari Holma 2017; Kulttuurijuttuja Pohjois-Suomesta, Kari Holma, 2019

PYÖRÄILYKELIT PARHAIMMILLAAN!
HUOLLOT NOPEALLA TOIMITUKSELLA
KELLON PYÖRÄHUOLTO
KILPAILUKYKYISET HINNAT!
Kankaalantie 6, 90820 Kello
P. 044 981 9686 • SOITOT ark. klo 18-20, la klo 14-18
PÄIVISIN TAVOITAT TEKSTIVIESTILLÄ
www.kellonpyorahuolto.fi

IleRak
RAKENNUS JA SANEERAUS-TYÖT
040 352 4986
www.ilerak.com

LC Haukipudas/Kellon kalenteri 2022
ENTISIÄ KIRKKOJA POHJOIS-SUOMESSA
Ilmestyy lokakuun lopussa.
Tiedustelut Kari Holma, puh. 0400 513 946.

Uskalla hymyillä!
ERIKOISHAMMASTEKNIKKO ANNE KUKKOLA
• pohjaukset • korjaukset
• uudet proteesit
Hammaslaboratorio HAMMASKAMMARI KY
Pakkahuoneenkatu 15 A, Oulu
Puh. 08 311 2444, 040 557 7144

JUSSILA
• Rakennuksien pohjatyöt
• Maa ja piharakennustyöt
• Kone- ja kaivuutyöt
• Maa-ainestoimitukset
• Salaojitustyöt
RAKENTAJAN ASIANTUNTEVA JA LUOTETTAVA KUMPPANI!
OTA YHTEYTTÄ:
Puh: 0400 887 268
www.jussilagroup.fi
Luotettava Kumppani

Hauki on kala – ihan oikeasti

■ Leena Takaluoma

■ Rantapohjan alue

LEENA TAKALUOMA

Ainakaan merenrantakunnissa haukea ei ole tavattu savustaa. Mutta savuhauki on maittavaa. Kiiminkiläinen Ipu Nevala (oikealla) on opettanut rannikolla asuneelle naapurilleen ja ystävälleen Piipa Laitiselle haukiruokien saloja. Savuhauki olisi hyvää syötävää jo itsessään, mutta nyt siitä tehdään keittoa.

HAUKEA pidetään mudalta maistuvana roskakalana. Kiiminkiläinen suurtalouskokki I**pu (Ritva) Nevala** ja haukilähettiläs **Piipa (Pirjo) Laitinen** ovat hauen puolella. Heille se on kala, joka soveltuu useampaankin reseptiin ja juhlavampaankin serviisiin.

Nyt on kuitenkin alkukesän päivä Laitisen mökillä. Emäntä Piipa hääri pihatöissä. Vieraaksi tullut Ipu lupaa käsitellä katiskan ahvenet ja savustaa hauen. Hänellä on tekeillä savuhaukikeitto.

– HAUKI saa yleensä ihmiset hyikkäilemään. Savuhaukikeittoa ei tunneta lainkaan. Mutta Ipun savuhaukikeitto vie kielen mennessään, vakuuttaa Piipa Laitinen.

Ipu Nevala ei halua koko kunniaa vaan kertoo, että alun perin savuhaukikeiton kehittelivät lanko **Pekka Nevala** ja tämän vaimo **Annikki**. He mökkeilevät Taivalkosken Jokijärvellä, joka tunnetaan hyvänä haukivetenä. Siellä Iijoen vesistö on puhtaimmillaan ja virtaama niin hyvä, että hauet ovat raikkaan makuisia läpi kesän ja niitä myös syödään.

Savuhaukikeiton resepti syntyi yhtenä erityisen hyvänä kalakesänä, kun Nevalat olivat syöneet tuttuja haukiruokia kyllästymiseen saakka. Jospa keitettäisiin savuhaukikeitto, oli vain ajatus muiden joukossa, mutta se osoittautui herkuksi, joka kelpaa yhtä lailla arkeen kuin juhlaankin.

Keksijäpariskunta viimeistelee oman savuhaukisoppansa voimakkaalla sulatejuustolla. Ipu Nevala päätyi käyttämään omassa muunnelmassaan kermaa.

– Käyhän se kahvikermakin, mutta vaalealle ja kuivalle kalalle sopii hyvin kuohukerma, hän jutustelee kattilan ääreltä.

– Mökillähän mennään sillä, mitä sattuu kaapista löytymään. Pääasia on, että perunoita, sipulia, haukea ja (kuohu)kermaa tai jotain sopivaa sulatejuustoa.

PIIPA LAITINEN päätti ryhtyä haukilähettiläälksi avioiduttuaan iiläisen lohenkalastajasuvun vesan kanssa. Puolison perheessä haukea haukuttiin jänkäkoiraksi, joka kuivattuna käy hirvimetsälle makkaratulien sytykkeeksi.

Toinen tapa oli piilottaa hauki joutuin kompostiin. Paljon myöhemmin puoliso sai eteensä savustettua haukea. Se maistui. Kun raakaaine paljastui, se sai Laitisillakin paikan juhlapöydästä.

Noin 40 haukireseptin kokeilun, tallettamisen ja kehittelyn jälkeen Piipa Laitinen on alkanut kehitellä omaa haukikirjastaan. Siihen hän tallettaa reseptejä ja kalastusmuistoja.

Hauki kelpaa myös savustukseen.

– Voisin tehdä omakustanteen perheen ja läheisten käyttöön. Minusta on niin tärkeää parantaa villikalan arvostusta.

Tämän hetken herkullisimmaksi haukiruoaksi hän nostaa savustetun hauen sekä siitä tehdyn savuhaukikeiton. Haukipullat ja –

KIVILIIKE HEIKKINEN
• 1945 •
- kivitasot
- hautakivet
www.kiviliikeheikkinen.fi
yritys@kiviliikeheikkinen.fi
Posantie 10, 90620 OULU, puh.(08) 530 3720
Intiöntie 7, 90130 OULU, puh. (08) 311 3706

Ilmalämpöpumput asennettuna alueellesi – myös huolto!
Ilmalämpöpumpun asennuspaketti nyt vain 549 €. Kaupan päälle alan kovin Rahat takaisin -takuu!
Lue lisää: www.coolerykkoset.fi
RAHAT TAKAISIN 100% TAKUU ASENNUSTYÖSTÄ
COOLER – YKKÖSET –
Soita: 050 5876 317
CoolerYkköset
Huhtikuja 7, 91100 Ii

kunnoStamo
• Personal trainer-palvelut
• Pienryhmävalmennus
• Firstbeat-mittaukset
• InBody770-kehonkoostumusmittaukset
Anu Suotula-Teppo
P. 044 557 7677
anu.suotula@gmail.com
www.kunnostamo.com

- MAARAKENNUS - KAAPELOINTITYÖT -
- KULJETUKSET - NOSTOT -
Pekka INKALA
0400-338 661

VUOTON JoutSen
Luontomatkailupalvelut
Kestävän matkailun edelläkävijä Suomessa
Ekomökit, ruoka- ja juomatarjoilut uniikisti veden ja metsän antimista VARAUKSESTA!
LEIRINTÄÄ
Lehtipuudrinkit ja alkoholittomat juomat Salakapakasta.
Villin joen melontaa ESIM. polttariporukoille.
www.vuotonjoutsen.com
P. 0400 183 035
YLIKIIMINKI

Tilaa oma Rantapohjasi
044 714 7800 tai www.rantapohja.fi

Keittokattila ei levitä kitkerän savuisia tuoksuja. Kermainen savuhaukikeitto on lempeä herkku. Nevalan suvussa se on maistuvaa juhlaruokaa, jota vieraatkin osaavat jo odottaa.

Haukea pidetään ruotoisena ja hieman huonomaineisena kalana, mutta maine on paranemassa.

pihvit ovat ihanaa ruokaa ja keitetyt haukipullat mornay-kastikkeessa ovat olleet huippuelämys.

Ipu Nevala suosittelee kokeilemaan kotoista valkokastiketta ja savuhaukea tai haukipullia. Kastike saa olla paksua ja sen sekaan voi myös pilkkoa kananmunaa.

> Noin 40 haukireseptin kokeilun, tallettamisen ja kehittelyn jälkeen Piipa Laitinen on alkanut kehitellä omaa haukikirjastaan. Siihen hän tallettaa reseptejä ja kalastusmuistoja.”

Savustettu hauki

Perkaa tuore hauki (voi myös käyttää pakasteessa ollutta kalaa). Suolaa se käyttämällä 1 ruokalusikallinen suolaa/kg kalaa. Anna suolaantua noin 5 tuntia.

Laita savustimeen pari kourallista leppäpurua ja muutama sokeri. Laita kala savustimeen ja sytytä tulet pöntön alle tai kytke sähkösavustin päälle.

Pieni kala valmistuu 30-40 minuutissa. Isompi vaatii pitemmän ajan. Kala on kypsä, kun sen evät irtoavat kevyesti nykäisemällä.

Savuhaukikeitto
-savustettua haukea
-perunaa
-porkkanaa
-iso sipuli
-suolaa
-vettä
-musta- ja valkopippuria
-purjoa
-2-4 dl kahvi- tai kuohukermaa
-tilliä

Kuori ja pilko perunat, porkkanat ja sipulit. Keitä niitä hiljalleen liki kypsiksi.

Irrota sillä aikaa kalan lihat ja nypi ohuet kylkiruodot mahdollisimman tarkoin.

Laita kalat kattilaan ja lisää purjosilppu sekaan Sekoita ja anna sen kuumeta kiehumispisteeseen. Viimeistele keitto kermalla.

Tarkista suola ja lisää tarvittaessa.

Makusi mukaan voit lisätä keittoon muitakin juureksia tai fenkolia, kalafondia ja sitruunaa.

LAPKAARA
VIANOR Member of Nokian Tyres
MÄÄRÄAIKAIS-KATSASTUS
55 € sisältää päästömittauksen
HUOLLAMME JA KORJAAMME KAIKKI AUTOMERKIT!
RENGAS-HOTELLI
69 € säilytys + vaihto + pesu

VÄLIRINNE 8, JÄÄLI WWW.LAPKAARA.FI 020 7344 222

asuntofocus
Kiinteistövälityksen erikoisliike
KAUPANKÄYNTI JATKUU VILKKAANA!
Soita meidät ilmaiselle arviokäynnille, jos kotisi myynti on ajankohtainen

Kari Simppula kiinteistönvälittäjä LKV, julk.kaupanvahistaja 040 362 0994
Riitta Talviaho myyntineuvottelija Rovaniemi 040 585 0740
Annukka Jaskari myyntineuvottelija 040 742 9712
Katja Jaskari yrittäjä, kiinteistönvälittäjä LKV, LVV, ins. 040 167 9536
Aila Koljonen myyntineuvottelija 044 974 0309
Jenni Timonen-Högli Kiinteistönvälittäjä LKV, LVV Oulu-Pudasjärvi-Koillismaa 040 363 6720
Merja Hämäläinen Kiinteistönvälittäjä LKV, LVV, KiAt 045 698 4437
Revontie 2, 90830 Haukipudas, www.asuntofocus.com

Rantapohja
paikallisista raaka-aineista.

Kastele reilusti joka kolmas päivä

Maa lapion syvyydeltä määräksi, puulle pari sataa litraa

■ Jarno Keskinen
■ Rantapohja

JARNO KESKINEN

Oikea aika kastelulle on aamulla. Kasvit kasvavat eniten aamupäivällä, jolloin kulutuskin on suurinta. Lisäksi aamun ilmankosteus vähentää kasteluveden haihtumista. Illalla kastelu saattaa edistää tautien, etanoiden ja kotiloiden menestymistä.

KEINOKASTELULLA pystytään korvaamaan tulematta jäävät sateet täysin, mutta silloin vettä täytyy laskea puutarhaan avokätisesti. Ei ole aivan helppoa kastella liikaa, liian kitsas kastelu on yleisempi ongelma. Vettä annetaan usein niin vähän, että vain pinta kastuu.

– Kasteltavan maan tulisi aina kastua vähintään 10 sentin tai jopa lapion syvyydeltä, olipa kyseessä nurmi tai kasvimaa. Koko kasvimaata ei tarvitse kastella kerralla, vaan maan voi jakaa lohkoihin ja kastella kerralla vain osan, mutta kunnolla, puutarhaliiton toimitusjohtaja Timo Taulavuori neuvoo.

Kesän kuumimpina jaksoina lohkot tulisi kastella kolmen päivän välein, jos sateita ei kuulu.

Yksittäin kasteltavalle hedelmäpuulle sopiva kasteluveden määrä on noin 200 litraa kerralla. Jos mahdollista, kastelu kannattaa ajoittaa ennen sadetta. Näin sade painuu paremmin maahan.

KUIVUUDESTA kärsivän kasvin tunnistaa helposti. Kasvi nuokkuu, lehdet, kukinnot ja nuorimmat versot valuvat alaspäin. Näin pitkälle kuivuutta ei saisi puutarhassa päästääkään.

– Kun kasvista näkee selvät kuivuuden merkit, on tilanne jo pikkaisen menetetty. Hyvä tapa on aloittaa kastelu jo, kun huomataan, että pintamaa on reilusti kuivaa, Taulavuori neuvoo.

Perennapenkkiä voidaan kastella joka puolelta, mutta puulle kannattaa kaivaa pieni kastelukuoppa tai kaivaa maahan pätkä salaojaputkea. Näin kasteluvesi saadaan syvälle yhteen kohtaan, eikä puulle tarkoitettu vesi valu ympäristöön.

Käytännössä ainoastaan ruukkuistutuksia kasteltaessa voi vettä tulla annetuksi liikaa. Silloin kasvi voi hukkua, kun juuret eivät saa ilmaa. Ulospäin kasvi näyttää hieman samalta kuin kärsiessään kuivuudesta, lehdet alkavat roikkua.

– Jos maa on valmiiksi märkää, ei ruukkuja kannata kastella.

KASTELUSSA kätevä väline on sadettaja. Sitä sopii käyttää yhtä hyvin nurmen, matalien kasvien kuin perennojenkin kasteluun. Suoraan letkulla kannattaa kastella lähinnä isot ja erillään muista kasvavat kasvit kuten hedelmäpuut.

Useat kotitarveviljelijät ottavat tarvitsemansa kas-

Kauppiaaltasi
Parasta suomalaiselle maataloudelle

Nilfisk MH 3C-180/780 PAX painepesuri
• Työpaine 180 bar
• Vesimäärä 780 l/h
2695,-

Tankkaussäiliö Cemo DT-Mobile Easy 440 litraa
• Säiliö polyeteeniä
• Integroitu pistoolinpidike
• Dieselille itseimevä sähköpumppu 12 V, 40 l/min
• Automaattipistooli
• 4 metrin letku
• 4 metrin sähköjohto
895,- (norm. 995,-)
Rajattu erä, hinta voimassa niin kauan kuin säiliöitä riittää

KUBOTA Z122R Ruohonleikkuri

• Kawasaki 726 cm³ V-Twin ilmajäähdytteinen bensamoottori
• Teho 19 hv (14,1 kw)
• 107 cm hitsattu leikkuupöytä, hihna pyöritys 2 terällä.
• Sivulle purkava Mulching Kit lisävaruste
• Hydrostaattinen voimansiirto (HST), ajo 2 sauvalla
• Mekaaninen jalkapolkimella pöydän nosto / lasku , 38 - 108 mm pikasäädöllä
• Helposti säädettävä jousitettu istuin korkealla selkänojalla
• Takuu 2 vuotta / 300 h

HINTA ALKAEN 5900,-

Aspen pienkonebensiini 2-tahti
• 5 l 16,95
• 10 l 32,95

OLLI-AITAUSTARVIKKEET KATTAVASTI MEILTÄ!
Olli 600 -verkkopaimen
• Luotettava peruspaimen
249,- (norm. 279,-)
Kaikilla Olli-paimenilla on 3 vuoden takuu, joka korvaa myös ukkosen aiheuttamat vauriot.

Hinnat (sis. alv 24 %). Tarjoushinnat voimassa 30.6.2021 saakka. Osa tuotteista toimitusmyyntinä.

V-P Tolonen Oy
Oulu Tikkasentie 4, puh. 010 835 0280
Palvelemme ma - pe 8 - 17, la 9 - 14

Lantmännen Agro

www.lantmannenagro.fi/oulu

teluveden suoraan luonnonvesistöstä kuten avo-ojista. Koristekasveille ja marjapensaille tällaisia vesiä voi käyttää huoletta, niille mahdollisista bakteereista ja mikrobeista ei ole haittaa. Hätätilanteessa koristekasvien kasteluun voi käyttää jopa merivettä. Merivedellä kasteltaessa tulee olla varovainen, koska vesi sisältää hieman suolaa.

Jos kastellaan syötäviä lehtikasveja kuten salaatteja tai yrttejä, voi kasteluvedestä lähettää näytteen Viljavuuspalveluun tarkastettavaksi. Jos kasteluvesi otetaan kaivosta, on tutkimuksen oikea aika kevättulvien aikaan. Pintavesien tutkimisen aika on niiden lämmettyä keskikesällä. Lämpimissä pintavesissä voi olla mikrobiongelmia. Varsinkin sinilevää sisältävien vesien käyttöä kastelussa tulee välttää.

Hanaveden välttämiseen on useampia syitä. Ostovesi on paitsi kallista, myös juotavaksi käsiteltyä ja sitä on turha levittää puutarhaan.

KAUPUNKIEN pienillä tonteilla kasteluvesi tulee yleensä kunnan vesijohdosta. Kaikkea laitosvettä voi käyttää kastelussa. Jos mahdollista, vettä voi kuitenkin seisottaa astioissa ennen kastelua.

– Silloin veteen lisätty kloori haihtuu. Voimakkaasti kloorattu vesi haittaa hyödyllistenkin mikrobien kasvua kasvimaalla.

Kastelun ohella myös lannoittamiseen kannattaa kiinnittää huomiota. Kasvulannoitteita voi käyttää vielä heinäkuun alussa, mutta syyslannoitteen aika alkaa olla jo heinäkuun lopulla. Kasvit alkavat valmistautua talveen ja seuraavaan vuoteen jo varhain, eikä syyslannoitus ole turhaa.

– Syyslannoitteen unohtaminen kostautuu ensi vuonna. Oikein lannoitettu kasvi ei stressaa, vaan voi keskittyä kasvuun ja uuden sadon valmisteluun, Taulavuori tietää.

EI ole aivan samantekevää, millä kasvimaan kasveja kastellaan. Taulavuorella on vesille selvä suosituimmuusjärjestys.

– Talteen kerätty sadevesi on aina parasta. Toisena tulevat makeat pintavedet ja jokivesi. Viimeisellä sijalla on hanavesi, Taulavuori listaa.

Hanaveden välttämiseen on useampia syitä. Ostovesi on paitsi kallista, myös juotavaksi käsiteltyä ja sitä on turha levittää puutarhaan.

Rantapohjan
KESTOTILAUS

Mukana elämän kulussa vauvasta vaariin.

Kesä-TARJOUS!
Rantapohjan paperi- ja digitilaus 3 kk
VAIN! 20€
Tilaus jatkuu kestotilauksena ja sen voi keskeyttää milloin haluaa.

Kesä-TARJOUS!
Rantapohjan paperi- ja digitilaus 5 kk
VAIN! 40€
Tilaus jatkuu kestotilauksena ja sen voi keskeyttää milloin haluaa.

VAIN! Rantapohjan digitilaus 12 kk kestotilaus 59€

TILAA NÄIN:
1. Osoitteessa www.rantapohja.fi
2. Soittamalla arkisin klo 8.30-16 p. 044 714 7800
3. Tekstiviestillä p. 044 714 7800
4. Sähköpostilla: tilaukset@rantapohja.fi

(Kesätarjous voimassa 14.5.-31.7.2021)

ON AINA EDULLISIN!

Asennusliike DIGIYKKÖNEN
Antenniasennukset ja antennivikojen korjaukset ammattitaidolla
4G/5G-ANTENNIT • KOTITALOUDET • YRITYKSET • TALOYHTIÖT
Luotettava Kumppani
p. 0400 685 404
www.digiykkonen.fi

• Teet
• Yrtit
• Mausteet
• Marjarouheet
Maustekaari
0400 583 960
auli.ylipahkala@netti.fi
• www.maustekaari.fi

Aito kotikenttäetu: Paikallinen Autokoulu Ajotaito Hessu Oy
SOITA JA SOVI ALOITUS
Ajotaito Hessu
Haukipudas ja Oulu • P. (08) 374 543
www.ajotaitohessu.fi

Helppo ja mukava asioida
ma-pe 8-20 | la 9-17 | su 11-17
Nyt myös etäasionti Remomedi-sovelluksella
Linnanmaan APTEEKKI
Linnanmaanapteekki.fi | P. 08 556 1591 | Kauppalinnankuja 1-3
ELÄMÄNMITTAISTA HUOLENPITOA
Avainapteekit

PUTAAN PYÖRÄ & HUOLTO
Bike & Fix
PYÖRÄT, SUP-LAUDAT, TARVIKKEET - HUOLTO
Huvipolku 6, Haukipudas (Rantapohjan entiset tilat)
Palvelemme: ma suljettu, ti-pe klo 9-17, la 9-15, su suljettu
www.putaanpyorahuolto.com - Puh. 041 317 4513

SOTANIEMI
HAUTAUS- JA PERUNKIRJOITUSPALVELU
AMMATTITAIDOLLA JA TOIVEITANNE KUUNNELLEN
• Hautauspalvelut
• Perunkirjoitukset
• Hautakivet
• Perinnönjaot
p. 044 342 0341 (24h)
p. 08 547 1750 (arkisin 10.00-16.00)
www.sotaniemi.fi
Revontie 2 B, Haukipudas

HAKU JATKUU

Syksyllä alkavaa ammatillista koulutusta Kempeleessä ja Limingassa. Jatkuva haku on avoin kaikille. Tutustu tarkemmin ja hakeudu koulutukseen osoitteessa **osao.fi/koulutuskalenteri**.

Ammatilliset perustutkinnot

Ravintola- ja catering-alan perustutkinto, kokki.
Kempele, jatkuva haku, aloitus 9.8., 6.9. tai 4.10.

Logistiikan perustutkinto

- Linja-autonkuljettaja tai varastonhoitaja.
  Kempele, haku päättyy 28.7., aloitus 6.9.
- Yhdistelmäajoneuvonkuljettaja.
  Kempele, haku päättyy 2.8., aloitus 6.9.

Teknisen suunnittelun perustutkinto, suunnitteluassistentti. Kempele, aloitus joustavasti. Vain oppisopimuksella.

Turvallisuusalan perustutkinto, turvallisuusvalvoja.
Liminka, haku päättyy 31.7., aloitus elokuussa.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Kuljetusalan ammattitutkinto, tavarakuljetusten osaamisala
Kempele, jatkuva haku, aloitus joustavasti.

Turvallisuusalan ammattitutkinto
Liminka, haku 8.6.–8.8., aloitus 4.10.

Turvallisuusvalvojan erikoisammattitutkinto (TVEAT)
Liminka, jatkuva haku, aloitus joustavasti.

Tutkinnon osat

Ravintola- ja catering-alan perustutkinto

- Kahvilapalvelut 10 osp
- Katu- ja pikaruokapalvelut 10 osp
- Ravitsemispalveluissa toimiminen 20 osp
- Suurkeittiön ruokatuotanto 25 osp
- Vähittäiskaupan palvelutiskillä toimiminen 15 osp

Kempele, jatkuva haku, aloitus 9.8., 6.9. tai 4.10.

Teknisen suunnittelun perustutkinto

- Suunnitteluprojektissa toimiminen 45 osp

Kempele, haku päättyy 5.9., aloitus 4.10.

Turvallisuusalan ammattitutkinto

- Vartijan koulutus 25 osp

Liminka, haku 8.6.–8.8., aloitus 4.10.

Kaikki koulutukset myös oppisopimuksella! Katso myös haussa olevat työvoimakoulutukset: te-palvelut.fi.

Lisätietoja hakeutumisesta:
OSAO Ovi, ovi@osao.fi, 040 826 6060

OSAO

Geokätköily on nykyajan

■ Ritva Piri

■ Ii

■ Rantapohjan alue

SATELLIITTIPAIKANNUKSEEN perustuva geokätköily sai alkunsa USA:ssa vuosituhannen vaihteessa ja levisi nopeasti Eurooppaan. Suomeenkin harrastus löysi tiensä jo saman vuoden 2000 loppupuolella, jolloin Helsinkiin perustettiin maamme ensimmäinen geokätkö.

Nykyisin kätköilyn aloittaminen on varsin helppoa, kun kätköjen etsiminen on GPS-laitteen ohella mahdollista myös älypuhelimeen ladattavilla sovelluksilla, joita on tarjolla runsaasti. Monet sovellukset ovat myös maksuttomia ja suhteellisen helppokäyttöisiä.

Harrastuksen alkuun pääsee keksimällä itselle nimimerkin ja rekisteröimällä sen Geocaching.com -sivustolle. Suomenkieliset ohjeet rekisteröitymiseen sekä lisätietoa lajista löytyy Geokätköt.fi -sivuilta. Kätköilyssä toimitaan nimimerkkien avulla, eli harrastajat eivät näe toisistaan muita tietoja.

VASTA-ALKAJAN kannattaa aloittaa etsiminen helpoksi merkitystä kätköstä.

Haapaniemien huoltoreppu sisältää kaiken, mitä kätköjen huoltamiseen voi suinkin ikinä tarvita, kuten esimerkiksi uusia lokivihkoja ja kyniä, kosteutta imeviä silica-pusseja ja varapurkkeja sekä paljon muuta. Kätköpurkin päällä myös travel bug eli reissaaja, jonka on tarkoitus siirtyä kätköilijöiden mukana kätköstä toiseen.

Vaikeusasteen lisäksi kätköstä kerrotaan sivustolla tai sovelluksessa muitakin tietoja, kuten kätkön koko ja maaston hankaluus sekä mahdollisesti myös jokin vihje etsijälle.

Yleisin geokätkön malli on pakastusrasia tai muu säänkestävä pieni purkki, joka pitää sisällään ainakin lokikirjan, mihin kätkön löytäjän tulee merkitä päivämäärä sekä oma nimimerkki. Lisäksi kätkö merkitään löydetyksi myös Geocaching.com -sivuston lokiin. Kätköstä voi sen koosta riippuen löytyä lisäksi kynä sekä geokolikoita tai niin sanottuja reissaajia, joiden käytöstä sivustoilla niin ikään kerrotaan.

NIIN IISTÄ kuin muualtakin Rantapohjan levikkialueelta löytyy kymmeniä geokätköjä, joten harrastukseen pääsee tutustumaan hyvin helposti. Aloittelijan ei myöskään tarvitse satsata lajiin rahallisesti mikäli jo omistaa älypuhelimen. Iiläiset **Heli-Hannele** ja **Timo Haapaniemi** ovat harrastaneet geokätköilyä jo kymmenkunta vuotta, aluksi piiloja etsiäkseen, sittemmin painotus on siirtynyt enemmän kätköjen tekemiseen.

– Yhdessä vaiheessa olimme niin kiihkeitä, että piirakkakin piti ottaa uunista kesken paistamisen, kun uusi kätkö julkaistiin. Piti yrittää ensimmäisenä ehtiä löytämään uusi kätkö, pariskunta nauraa.

HIENOINTA kätköilyssä on Haapaniemien mukaan se, että sekä etsiessä että uusia kätköjä suunnitellessa tulee käyneeksi paikoissa, minne muuten ei tulisi lähteneeksi.

Heille harrastus on yhteinen, ja he ovatkin osallistuneet vuosien mittaan myös useisiin harrastaja-

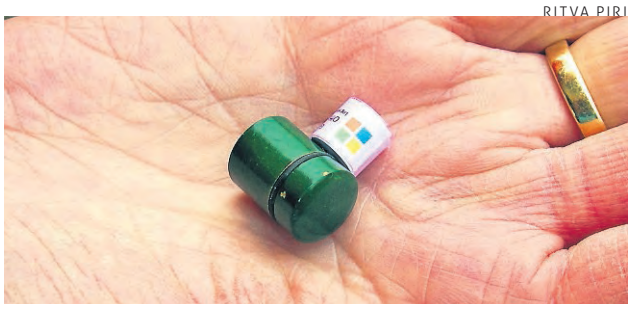

aarteenetsintää

RITVA PIRI

Nanokätkö, voiko sen löytää, jos joku sen on kätkenyt? Pienuudesta huolimatta siinäkin on lokikirja, vaikka sekin on pikkuruinen.

Näistä yliolhavalaisista maisemista löytyy yksi Juuret lissä -sarjaan kuuluva geokätkö.

tapaamisiin sekä Suomessa että muissa Pohjoismaissa. Venäjällä käydessäkin he ovat kätköjä haeskelleet.

– Nykyisin olemme harrastuksessa jo aika maltillisia, lähinnä saatamme poiketa reissussa ollessa etsimään kätköä ihan "ex tempore", jos hoksaamme sopivan matkan varrelle osuvan. Enemmän on tullut keskityttyä uusien kätköjen tekemiseen ja itse piilottamieme huoltamiseen.

KÄTKÖN TEKIJÄ onkin sen omistaja, ja hän vastaa kätköstä sekä sen huoltamisesta muun muassa kätkön lokitietoja seuraten. Haapaniemillä on enimmillään ollut viisikymmentäkin itse tehtyä tai huollettavaksi "adoptoitua" kohdetta hoidossaan.

– Tällä hetkellä on hoidettavana noin 25 kätköä. Kätköjä siirtyy pois käytöstä eli arkistoidaan esimerkiksi rakentamisen tai tietöiden vuoksi. Joitakin kohteita voidaan myös tarvittaessa hyllyttää väliaikaisesti, jolloin ne saattavat tulla myöhemmin vielä uudelleen käyttöön.

Niin etsiminen kuin kätköjen tekeminen ja huoltaminen ovat vapaaehtoista harrastustoimintaa. Geocaching -sivustolta löytyykin selkeät ohjeet myös uusia piilopaikkoja suunnitteleville harrastajille. Kätköjen tekemiseen ei kuitenkaan kannata ryhtyä ennen kuin on etsinyt ja löytänyt muutamia kymmeniä kätköjä. Tärkeää on myös, että piilotukselle on jokin muukin syy kuin pelkkä kätkö, kuten erityisen hieno maisema, paikka tai tarina. Muita huomioon otettavia seikkoja ovat muun muassa kätkön saavutettavuus ja perheystävällisyys sekä se, ettei kätkön tekeminen tai etsiminen saa vahingoittaa omaisuutta tai luontoa.

Iin alueen erikoisuuksiin kuuluu myös kunnan organisoiman Työtä luonnosta -hankkeen puitteissa toteutettu kahdeksanosainen Juuret Iissä -geokätkösarja, jonka tavoitteena on tuoda esiin Iin luonnon monimuotoisuutta sekä luontokohteita, joihin ihmiset eivät helposti muutoin osu, ja jotka sijaitsevat etäämpänä kuntakeskuksesta.

INFO

Kätköilijän etiketti

- Hakiessani tai piilottaessani geokätköjä, minä
- en aseta itseäni tai muita vaaraan,
- noudatan lakeja ja aluetta koskevia määräyksiä,
- kunnioitan yksityisalueita ja hankin luvat tarvittaessa,
- vältän häiriön tai yleisen huolestumisen aiheuttamista,
- minimoin itseni ja muiden vaikutuksen luontoon,
- otan toiset huomioon ja
- suojelen geokätköjen koskemattomuutta

Timo ja Heli-Hannele Haapaniemi ovat harrastaneet geokätköilyä jo vuosikaudet, ja heille on etsimisen ohella tuttua myös uusien kätköjen tekeminen sekä valmiiden huoltaminen. Timon kädessä oleva kätköpurkki on peräisin kätköstä, joka lukeutuu aivan ensimmäisiin Iihin perustettuihin geokätköihin, ja se on edelleen toiminnassa.

AUTOTALLIN NOSTO-OVET ALUEELLASI!
Iin Huolto ja Asennus Ky
Puh. 040 584 8571
MESVAC Quality Doors • Top Service
Soita ja pyydä ilmainen arvio
HÖRMANN

• Kuljetuspalvelut
• Koneenkuljetukset
• Kaivinkonetyöt
• Maarakennus
P&T KARJALAINEN OY
Puh. 044 367 3599, 050 343 8989

Metsäpalvelu KAATOVÄNKÄRI
• Pihapuiden kaadot
• Maisemanhoitotyöt
• Metsänhoitotyöt
Ilmainen arviokäynti
040 960 4022 info@kaatovankari.fi

WWW.KIIMINGINGRILLI.FI
KIIMINGIN GRILLI
• GRILLIHERKUT
• PIZZAT
• KEBABIT
• KOTIRUOKALOUNAS
TÄLLÄ ETUSETELILLÄ -5€ AUTOPESUN HINNASTA
Vain yksi pesu / etuseteli.
Tarjous voimassa elokuun 2021 loppuun saakka.
Kiimingin Grilli-kioski ja Autopesu
Isoahontie 1, 90900 Kiiminki
puh. 050 464 8581
Avoinna:
ma - pe 9.00 - 23.00
la - su 10.00 - 23.00
KIIMINGIN AUTOPESU

Herkut juhlaanne!
Chocoksi HANDMADE PREMIUM CHOCOLATE
Puh. 044 097 7667
chocoksi@chocoksi.fi
chocoksi.fi

PAIKALLISTA
jäte- ja kiinteistöhuoltoa jo 50 vuoden ajan.
Tilaa meiltä jäteastian ja kaivon tyhjennykset sekä vaihtolavat!
08 5400 409
SR Jätehuolto
SR Kiinteistöhuolto
www.sr-kiinteistohuolto.fi

OSTO- JA MYYNTILIIKE
SININEN Pysäkki
Saaristonkatu 18-20, 90100 Oulu
Avoinna ti-pe klo 10-17, la 10-16
P. 040 579 3907 tai 08 311 5486
www.sininenpysakki.fi

Kesä-heinäkuussa 2021

Aqualan L kesäpakkaus 200 g
Kevyt koko kehon tehokosteuttaja. Pehmentää ihoa ja lisää sen kimmoisuutta. Sopii myös voidepesuihin ja meikinpoistoon.
9,00 eur
(norm. 9,90 eur)
HAUKIPUTAAN APTEEKKI

KAIKKI REMONTIT
• Kylpyhuone- ja saunaremontit • Maalaus
• Tapetointi • Laatoitus • Puusepäntyöt
• Parketti- ja laminaattiasennukset
• Kalusteet ja kalusteasennukset
ENNEN REMONTTIA → REMONTIN JÄLKEEN
AMMATTITAIDOLLA YLI 30 VUODEN KOKEMUKSELLA
PUUSEPÄNLIIKE MATTILA KY
Teollisuustie 1, Haukipudas • www.puusepanliike-mattila.fi
Puh. (08) 5471 450, 0400 684 735

Asiantuntevat LVI-työt ammattitaidolla
LVI XPERT
Talotekniikkaa kiinteistön parhaaksi
www.lvixpert.fi
Soita p. 010 311 1100 info@lvixpert.fi
Meiltä myös Ilma- ja maalämpöpumppuasennukset, IV-nuohoukset sekä viemärikuvaukset

Metsänviljely ja -raivaukset
MetsäX
KIIMINKI
p. 040 845 7599

Kiimingin Murske Ky
Laukkukankaantie 5, 90940 JÄÄLI 0400 906 853
www.kiiminginmurske.fi
TOIMITAMME:
maa-ainekset, soraa, hiekkaa, multaa, murskeet
SUORITAMME:
piha-alueiden kuivatusrakentamista,
konetöitä, rakennuspohjia, rakennuspurkua,
vesi- ja viemäritöitä, pihatöitä,
salaoja- ja sadevesijärjestelmiä

JÄÄLIN LASI
Lasipalveluita 30 vuoden kokemuksella Oulun seudulla yksityisille sekä yrityksille
mm. Ikkunoiden korjaukset yms. alan työt
Hallitie 7, 90940 Jääli (yrityspuisto)
P. 041 435 5897 • jaalinlasi@gmail.com

TERVETULOA KALASTAMAAN YLIKIIMINKIIN
Tervalammelle ja Vaaralammelle!
TERVALAMMEN JA VAARALAMMEN KALASTUSKAUSI ON AVATTU
• LUVAN HINTA ON 15 EUROA/8 TUNTIA
• LUVALLA SAA OTTAA KAKSI LOHIKALAA
LUPAMAKSUN VOI MAKSAA MYÖS PUHELIMELLA!
Varustukset: Itsepalvelupiste, heittolaiturit, kota ym.
Kahdeksan luvan lunastaneelle yhdeksäs ilmaiseksi!
LISÄTIETOJA: Pentti Marttila-Tornio
puh. 0400 363 222
ylikiimingin.kalastuskunta@gmail.com
Löydät meidät myös facebookista!

KOLUMNI»

Viihdy siellä missä asut

KUINKA hyvin ihminen viihtyy kotikunnassaan ja kotimaassaan, on mieluisia keskustelun aiheita ihmisten välisissä tapaamisissa. Kotiseutuliiton jäsenet ovat niitä käsitelleet jo vuosikymmenien ajan.

Minulle alun näille pohdiskeluille antoi alun Helsingin yliopisto, jonka opiskelijajärjestöt, osakunnat, järjestivät kotimaakuntiinsa kotiseuturetkiä. Olin niissä mukana 1950-luvulla, kun opiskelin Suomen historiaa ja kuuluin Eteläpohjalaisen Osakuntaan. Pääsin silloin tutustumaan retkien johtajiin professori Kustaa Vilkunaan ja lehtori Erkki Alakönniin, jotka tekivät meihin opiskelijoihin suuren vaikutuksen. Heiltä jäi pysyvästi mieleeni toteamus:

”Todella sivistyneenä voi pitää vain sellaista henkilöä, joka tuntee oman kotiseutunsa, pystyy kertomaan siitä muillekin sekä ja osaa neuvoa vierasta siirtymään eri paikkoihin.”

MONTA KERTAA jälkikäteen, Haukiputaallakin hiljattain olen huomannut, että tämä toteamus oli hyvä, kun vaimoni kanssa saimme eräältä paikkakuntalaiselta tosihyvät ohjeet tiedusteluun, kuinka pääsemme Halosenniemen vanhan sahan paikalle.

Sana kotiseutu merkitsee eri ihmisille eri seutuja, mistä syystä moni on sen korvannut tarkkarajaisilla sanapareilla, joissa on mukana maantieteellinen nimi. Sanaa on pidetty myös liian romanttisena ja epämääräisenä.

Kun työni ja harrastukseni ohessa tutustuin kansainvälisyyskasvatukseen, huomasin, että kotiseutu on siinäkin lähtökohtana. Lopulta huomataan, että ihmiskunta koostuu tuhansista kotiseuduista, joissa niiden jäsenten tulisi viihtyä ja olla turvassa.

Muistaakseni joku amerikkalainen kouluttaja ilmoitti tarvittavan vielä enemmän: ”Jokaisen ihmisen pitää kokea oma kotiseutu arvokkaaksi.”

> ”Luonnonkaunis ja sijaintinsa puolesta edullinen Haukipudas ei ole tällä hetkellä moitteeton. On liikaa tyylirikkoisia rakennuksia ja moni paikka on huonossa kunnossa. Pahoilta näyttävät etenkin vanhojen sahojen alueet, jotka ovat jääneet siivoamatta siitä toiminnan loputtua.”

TÄMÄ TOIVOMUS merkitsee tietysti kehotusta rakentaa viihtyisiä asuinympäristöjä. Luonnonkauniita kohtia, varsinkin vesistöjen rantoja on Suomessa asutettu jo keskiajalta lähtien, mutta vielä on Oulun seudullakin runsaasti kauniita alueita rakentamarra. Uusia taajamia on kyllä pystytetty sinne, mistä on saatu halvalla maata.

Luonnonkaunis ja sijaintinsa puolesta edullinen Haukipudas ei ole tällä hetkellä moitteeton. On liikaa tyylirikkoisia rakennuksia ja moni paikka on huonossa kunnossa. Pahoilta näyttävät etenkin vanhojen sahojen alueet, jotka ovat jääneet siivoamatta siitä toiminnan loputtua, kuten Martinniemessä, jossa pitää puikkelehtia romujen ohi läpi päästäkseen näkemään niitä tunnettuja kohteita, jotka onneksi ovat vielä pystyssä.

Toisin on naapurissa Pateniemessä. Siellä vanhaa sahamiljöötä on tuotu näkyviin niin hyvin, että kunnostetut alueet ovat arvokkaita.

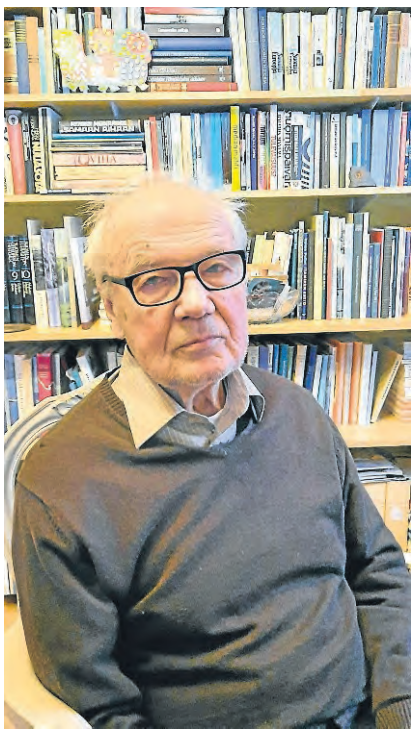
OMAN KODIN löytäminen sopivalta paikalta on ihmisten tärkeä tavoite. Erilaisia paikkoja on paljon ja moneen makuun. Vain varojen vähyyden takia monien on tyydyttävä vaatimattomaan ratkaisuun, joka on kaukana omista, mainostajien ja median esittelemistä houkuttelevista kohteista. Niitä saa ihailla vain kuvista.

Lopuksi vielä toive. Jos ulkopuolinen ei pidä toisen ihmisen kotia ja sen sijaintia miellyttävänä, hänen pitäisi varmuuden vuoksi vaieta, sillä alueella asuu varmasti miellyttäviä ihmisiä ja siellä on asukkaiden kesken esimerkillistä kanssakäymistä.

Ihmiset ovat yleensä kotiseutuunsa ja koteihinsa mieltyneet tai ainakin tottuneet, vaikka korjattavaa olisi. Ulkopuolisen moite voi tuntua väärältä tai jopa henkilökohtaiselta loukkaukselta. Meillähän kaikilla on omat persoonalliset ihastuksen ja inhon kohteemme.

”Se on mun koria”, kuulin lapsuuteni naapurissa sanottavan, kun moitittiin erään morsiamen ulkonäköä. Sama sopii mielestäni joskus vastalauseeksi oman kotiseudunkin arvosteluun.

Martti Asunmaa

VANHAN KUVAN KERTOMAA»

Iin Haminan Yläkatu vuonna 1957. Kuvan antoi Rantapohjan käyttöön Erik Dahl.

Rantapohjan kesäristikko 2021

Ilmastointihuolto
sis. aineet
60€

Pyöränsuuntaus
sis. 30 min säädön
60€

Tarjoukset voimassa 31.7.2021 saakka.

Korjaamme ja huollamme kaikki automerkit

Ilotek Oy
Höyläämötie 6
90820 Kello
045 783 16076
mekonomenkello@gmail.com
mekonomen.fi

Mekonomen
Autohuolto
Kello

**Ostamme energia- ja ainespuuta.
Hoidamme samalla myös metsäsi.**

Tiheikkö ei tuota – hyvin hoidettu metsä on investointi tulevaisuuteen.
Löydä paikallinen metsäpalveluasiantuntijasi www.biowatti.fi

Oulu
Jarkko Hokkanen
050 599 8465

Kuivaniemi
Pirkko Saastamoinen
050 577 1694

Kiiminki
Heikki Niskasaari
050 412 7924

Eläintarvikeliike TAAVIN TASSUISTA

- Rehut, tarvikkeet ja palvelut lemmikillesi
- Palvelut: kynsienleikkuu, koirahieronta ja koirien päivähoito (Oulussa)
- Löydät meiltä kattavan valikoiman laadukkaita rehuja niin koirille, kissoille kuin pieneläimillekin

Tervetuloa tutustumaan!

Eläintarvikeliike
Taavin Tassut

Linnukkatie 4, 91900 Liminka
Krouvintie 5, 90400 Oulu
www.taavintassut.com